

Kacyeenkii sémeñi **Mpe yii à yaa yii cè mà jwo yii jyè** **sémeñi funṅṅ jwumpe e ke**

Azi kùluni pi maha mpyi numε Turiki ke, Yesu tùnntunṅi Yuhana u à ṅge lεtεrεṅi sém'a tun lire dánafeebii kuruyi baashuunniṅ'á. Lire tēni i, Ɔrṁmu saanbwṁhe mpyi na dánafeebii kyérege. Lire funṅke e, pi à Yuhana cū mà le kàsunṅi i Patimṁsi i, lwṁh'à kuru cyage kwûulo. Mà Yuhana yaha wani, Kafoonṅi Yesu Kirisita à uye cyêe u na maa nṅyini yaayi ná yaayi nimpayi cyêe u na, maa u pyi na nde u à ṅya ke, na u lire séme. ṅge sémeñi i Yuhana à li cyêe na ṅcyèε Yesu sí n-pa si u wuubii shwṁ, si u zàmpeebii shi bò. Puru jwumpe cye kurugo, u à dánafeebii fṁṅṅṁ, maa màban le pi e, bà pi si mpyi si piye pwṁ Kile kuni i yyefuge tēni i me.

Kuni nṅcyiini i, pyiṅkanni na Yesu à uye cyêe Yuhana na ke, u à lire jwo. Jwumṁ tatεenyε baashuunni yi ṅye ṅge sémeñi funṅke e, yire tatεenyi puni nṅkin nṅkinṅi sí n-jà n-táa tataaya baashuunni shuunni.

Jwumpe tatεenyi nimbwoyi baashuunniṅi u ṅye: Lεtεribii baashuunniṅi u à tūgo Azi kùluni dánafeebii kuruyi'á ke (2--3).

Fyèebii baashuunniṅi kani (4.1--8.6).

Mpuruyi baashuunniṅi kani (8.7--11.19).

Kabwṁhigii kani (12--15).

Kile lùyirini ṅkunahigii baashuunniṅi kani (16).

Kapyaagii cyi à yyaha tí ná Babilṁnni kànhe e ke (17.1--19.10).

Kacyeenkii nizanṅkii mà yyaha tí ná tèrigii nizanṅkii ná Zheruzalemu nivṅṅi kani i (19.11-22.5).

Sémeṅi takwṳre e, Yesu à ṅwṳmεε lwṳ, u à jwo «Ncyèε, mii sí n-pa.»

Sémeṅi tasiige

¹ Yesu Kirisita à karigii nimpaanṅkii ṅcyiimu ṅya ke, cyire cyi ṅye ṅge sémeṅi i. Kile u à cyire karigii cyêe u na, u cyêe u báarapyiibii na na ṅcyèε cyi sí n-pyi. Yesu à u mèlεkeṅi tun u pa cyire karigii cyêe u báarapyiṅi Yuhana na. ² Kile à karigii ṅcyiimu kyaa jwo, ka Yesu Kirisita si cyi sèṅi cyêe Yuhana na, ka u u cyi puni ṅya ke, Yuhana à cyire puni séme. ³ Ṅgemu ká ṅge sémeṅi kâla sùpyir'á, ka mpiimu si u funṅṳ jwumpe lógo karigii nimpaanṅkii kyaa na, maa pu kurigii náare ke, pìrefee wuun'à ṅwṳ, naha na ye ṅge sémeṅi karigii tèepyiin'à byanhara.

⁴ Dánafeebii kuruyi baashuunniṅi* yi ṅye Azi kùluni i ke, mii Yuhana u à ṅge sémeṅi séme si ntun yir'á. Kileṅi u ṅye, ná u mpyi, ná u sí n-pa ke, uru u ṅwṳ yii na, u u yyeṅiṅke kan yii á. Múnahigii baashuunniṅi cyi ṅye u saanre yatεεṅke yyaha yyére ke, cyire mú cyi ṅwṳ yii na, cyi i yyeṅiṅke kan yii á. ⁵ Yesu Kirisita u à Kile jwumpe jwo ná ṅwṳmεεfente e, maa mpyi shincyiiṅi mà ṅè a fwooro kwùṅi i ná uru u ṅye ṅiṅke saanbii ṅṅufooṅi ke, uru mú u ṅwṳ yii na, u u yyeṅiṅke kan yii á.

* **1:4** Yahutuubil'á, baashuunniṅi maha jwo a wà yaaga na ṅkemu k'à fũṅṳ ke. Naha ṅke cyage e, baashuunniṅi'à jwo a wà Azi kùluni dánafeebii kuruyi puni na.

Uru u à wuu kyaa táan uy'á maa wuu ñùṅṅ wwû wuu kapegigil'e, u sìshange ṅgunji cye kurugo, ⁶ maa wuu le u Saanre e, maa wuu pyi sáragawwu, bà wuu si mpyi s'a báare u Tuṅji Kile á mε. Pèente ná fàñhe na ṅye u á tèrigii puni i, fo tèkwombaa. **Amiina!**

⁷ Yii li cè, u sí n-pa ṅahṅyi i! Sùpyire puni sí u ṅya, ali mpíi pi à u fúruḡo ke, pire mú sí u ṅya. Nìṅke supyishinji puni sí mεε sú u kurugo. Amuni li sí n-pyi. **Amiina.**

⁸ Kafoonji Kile à jwo: «Mii u ṅye Alifa ná Omega-tasiige ná takwṅge. Mii u ṅye, mii u mpyi, mii sí n-pa, Siṅji Punifoo.»

Yesu Kirisita à uye cyêe Yuhana na

⁹ Mii Yuhana u ṅye yii cìmpworoṅji ke, mii ná yii pi ṅye Kile saanre shiinbii, maa wuye shiile yyefuge e Yesu wwoṅεεge kurugo ke, Kile jwumpe ná Yesu kani ṅjwuṅ'à pi pyi pi à mii cû a kàre Patimási i†. ¹⁰ Kafoonji pèente canṅke, ka Kile Munaani si mii yige na lyempe e, ka mii i mejwuu nimbwoo lógo naye kàntugo mu à jwo mpurugo mεε. ¹¹ L'à jwo: «Nde mu ṅye na ṅaa ke, lire sém'a tũugo dánafeebii kurunyi baashuunnin'á nje kanyi na: Efese ná Simirina ná Perigamu ná Cyatiri ná Saridesi ná Filadelifi ná Lawodisi.»

¹² Ka mii i yyaha kêεṅṅe si ṅcè shinṅji u ṅye na yu ná mii i ke. Mii à yyaha kêεṅṅe ke, ka mii i sεεṅṅi fùkinahii baashuunni ṅya, ¹³ maa yaage kà ṅya fùkinabii shwṅhṅl'e mu à jwo sùpya. Vãanntinmbwṅhṅ mpyi u à le, kuru mpyi na u taa fo u nintakuruyi na, sεεṅ vãnmeεge s'à tēg'a u

† **1:9** Kìribilere li ṅye li li suumpe lwṅhe ninṅke e.

mâhana u ntùŋke e. ¹⁴ U òŋke mpyi a fíniŋe wee-wee, òyiigii sí i òŋ mu à jwo na. ¹⁵ U tooyi mpyi na òŋ mu à jwo dànye tònno pi à le a fwò nage e, u mejuuuni sí òŋ mu à jwo lufoomò tònno. ¹⁶ Wòrii baashuunni mpyi u kàniŋe cyege e. Nwòyò shuunni kàshikwòŋwòtanga mpyi na fwore u òwòge e. U yyahe mpyi na òŋ bà canŋke maha mpyi canvwuge na me.

¹⁷ Mii à u òya ke, maa òcwo u fere e, mu à jwo mii à kwù. Ka u u u kàniŋe cyege taha mii na, maa jwo: «Mà hà raa fyáge me, mii u òŋe òŋcyiini ná nizanni. ¹⁸ Mii òŋii wu u òŋe. Mii mpyi a kwù, òka nume mii òŋe òŋii na fo tèkwombaa. Kwùŋi ná òŋke òwòhò shiinbii cyage tirikyaanni na òŋe mii cye e. ¹⁹ Òŋe karigii cyi òŋe na mpyi nume, ná òŋcyi cyi sí n-pa n-pyi ke, cyire puni mu à òya ke, cyi séme. ²⁰ Wòrigii baashuunniŋi mu à òya mii kàniŋe cyege e, ná sèenŋi fùkinabii baashuunniŋi mu à òya ke, cyire karigii òwòhe k'à òwòhò ke, kuru ku òŋe òke: wòrigii baashuunniŋi cyi òŋe dánafeebii kuruyi baashuunniŋi yyaha yyére shiinbii†. Fùkinabii pi òŋe yire kuruyi baashuunniŋi.

2

Leterenji u à tùgo Efese kàŋhe dánafeebii kurunŋ'á ke

¹ Dánafeebii kurunŋke ku òŋe Efese kàŋhe e ke, letere séma kan kuru yyaha yyére shinŋ'á*, maa yi jwo u á na:

† **1:20** Pii maha jwo: «dánafeebii kuruyi baashuunniŋi mèlekeebii». * **2:1** Pii maha jwo: «mèleken'á».

“Mii kàniŋe cyege e wərigii baashuunniŋi nyε, mii i jaare sɛɛnŋi fùkinabii baashuunniŋi shwəhəl'e ke, mii à jwo: ² mii à yii kapyiŋkii cè, báaraŋi yii nyε na mpyi maa yiye shiile shiilŋkanni ndemu na ke, mii à yire cè. Mii à li cè na yii nyε na nyεge shinpiibii karigii na mε. Mpii pi à piye pyi Yesu tūntunmii mà ta sèe bà mε, yii à pire kàanmucya mà li ta na pi na fini. ³ Yii à yiye waha, maa kyaage kwú yiye e mii mεge kurugo, sàage nyε a jyè yii e mε. ⁴ Cyire mú i, mii à tìgire cyán yii na, naha na yε yii mpyi a mii kyaa táan yiy'á pyiŋkanni ndemu na ke, là a fwooro lire e. ⁵ Cyage yii à kùuŋ'a cwo ke, yii funŋə cwo kuru na, yii i yiye cêεge, yii i nùru yii toroŋkanni niŋjyeen'á. Ná yii nyε a lire pyi mε, mii sí n-pa yii mεε na, si yii fùkinaŋi lwó u tayahage e. ⁶ Nka kyaa niŋkin na nyε yii e, ndemu l'à táan mii á ke. Nikolayiti shiinbii† kapyiŋkil'à pɛn yii á, mii fiige. ⁷ Nyε Kile Munaani na njemu yu dánafeebii kuruy'á ke, ŋgemu la ku nyε si yire yyaha cè ke, urufoo u niŋgyigigii pɛɛ, u raa nùru. Ngemu ká mpyi javoo ke, shiŋi cige ku nyε Kile Arijiŋaŋi i ke, mii sí kuru yasεεre tà kan urufoo u lyí.”

Lɛtɛɛŋi u à tùugo Simirina kànhe dánafeebii kuruy'á ke

⁸ Dánafeebii kuruy'á ke ku nyε Simirina kànhe e ke, lɛtɛɛ sém'a kan kuru yyaha yyére shinŋ'á‡, maa yi jwo u á na:

† **2:6** Nikolayiti shiinbii na mpyi toŋkuro. Lire toŋkuni shiinbii mpyi maha sùpyire leni kumpiini i ná pi kàlaŋi ná pi kapyiŋkil'e.

‡ **2:8** Pii maha jwo: «mèlɛkɛŋ'á».

“Mii u nyε niŋcyiini ná nizanŋi ke, mii u mpyi a kwû maa jè ke, mii à jwo: ⁹ mii à yii yyefuge ná yii fòŋke cè, ŋka Kile kàmpañke na, yii na nyε yaarafee. Mpii pi maha ŋko na pire pi nyε Kile shiinbiiŋ, mà ta sèe bà mε, pire na yii meyi kèεge pyiŋkanni ndemu na ke, mii à lire cè. Sitaanniŋi wwoŋεε pi nyε pi pi. ¹⁰ Yyefuge ku sí raa yii taa ke, yii àha vyá kuru yyaha na mε. Yii lógo, Sitaanniŋi sí yii pì le kàsuni i, bà pi si mpyi si yii zò shwò ŋgíi mε. Yii sí canmpyaa ke yyefugo pyi, ŋka yii kwôro Kile kuni i, pi méε ká mpyi na sí yii bò. Lire ká mpyi, mii sí shìŋi niŋkwombaaŋi kan yii pyi yii kajaŋjwooni.

¹¹ Nyε Kile Munaani na njemu yu dánafeebii kurun'á ke, ŋgemu la ku nyε si yire yyaha cè ke, urufoo u niŋgyigigii pεε, u raa núru. Ngemu ká mpyi javoo ke, kwùŋi shònwuŋi sì nò urufoo na mε.”

Letεeŋi u à tùugo Pεrigamu kànhe dánafeebii kurun'á ke

¹² Dánafeebii kurunke ku nyε Pεrigamu* kànhe e ke, letεε sém'a kan kuru yyaha yyére shinŋ'á†, maa yi jwo u á na:

“Nwòyo shuunni kàshikwòŋwòtange nyε mii ŋgemu á ke, mii à jwo: ¹³ mii à yii tatεenge cè. Mii à cè na Sitaanniŋi fànhe tatεenge ki. Antipasi u à pyiŋwòmεε niŋkinfoo maa mii kyaa jwo ke, pi à uru bò wani yii yyére Sitaanniŋi tatεenge e. Lire ná li

§ 2:9 Pii maha jwo: «Yahutuubii». Yahutuubii pìi mpyi maha sòŋŋi na pire pi nyε Kile shiinbii, ali pi méε ká mpyi pi nyε na kacεŋŋii pyi mε.

* 2:12 Kacinzunni mpyi a fànha ta kuru kànhe e. Kuru mú k'à pyi kànha niŋcyiige ŋkemu i pi à Ōromu saanbwòhe pèe mu à jwo Kile ke. † 2:12 Pii maha jwo: «mèlekeŋ'á».

wuuni mú i, yii à yiye pwɔ mii na, yii nyɛ a ɲɛn'a kàntugo wà mii na mɛ. ¹⁴ Cyire mú i, mii à tìgire cyán yii na, ɲaha na yɛ pìi na nyɛ yii shwɔhɔl'e, pìr'à taha Balamu† kàlanɔ fye e. Balamu u mpyi a saannɔ Balaki sòn, ka lire sí mpyi kaɲuɲɔ mà Izirayeli shiinbii yaha yasunɲyi kyaare ɲkyaɲi ná jacwɔɔre karigii mpyiɲi na. ¹⁵ Amuni li mú nyɛ, sùpyire tà na nyɛ yii shwɔhɔl'e, tir'à taha Nikolayiti shiinbii§ kàlanɔ fye e. ¹⁶ Nyɛ yii yii toronkanni kêɛɲɲɛ, lire baare e kàshikwɔnnɔwɔnni li nyɛ na fwoɔre mii ɲwɔge e ke, ɲcyèɛ mii sí n-shà yii yyéɛ si sà tire tùn ná l'e. ¹⁷ Kile Munaani na ɲjemu yu dánafeebii kuruɲy'á ke, ɲgemu la ku nyɛ sí yire yyaha cè ke, urufoo u niɲgyigigii pɛɛ, u raa núru. ɲgemu ká mpyi javoo ke, ɲjyɲi mɛge ku nyɛ mani ná u à ɲwɔhɔ ke, mii sí uru kan urufol'á. Mii sí kafafyinge kan urufol'á mú. Mɛge niwɔnnɔ'á séme kuru kafaage ɲun'i, sùpya nyɛ a ku cè mɛ, fo ku tafoonɔi.”

Lɛtɛɛɲi u à tùugo Cyatiri kànhɛ dánafeebii kuruɲk'á ke

¹⁸ Dánafeebii kuruɲke ku nyɛ Cyatiri kànhɛ e ke, lɛtɛɛ sém'a kan kuru yyaha yyéɛ shinɲ'á*, maa yi jwo u á na:

“Mii Kile Jyanɔ ɲyiigii cyi nyɛ na ɲî na fiige, mii tooyi sí i ɲî dàɲyɛ tɔɔnnɔ fiige ke, mii à jwo: ¹⁹ ‘Mii

† **2:14** Yɛɛyi Balamu à kan saannɔ Balaki á ke, yir'à pyi kaɲuɲɔ mà Izirayeli shiinbii le kumpiini i (Nɔmburu 31.16). Naha ɲke cyage e, cyelentiibii kafinivinibii pi nyɛ na sùpyire leni kumpiini i ná pi kàlanɔ i ke, Yuhana à pire tàanna ná Balamu i. § **2:15** Nikolayiti shiinbii na mpyi tonkuro. Lire tonkuni shiinbii mpyi maha sùpyire leni kumpiini i ná pi kàlanɔ ná pi kapyiinɲkil'e. * **2:18** Pii maha jwo: «mèlɛkɛɲ'á».

à yii kapyiin̄kii ná yii tàange ná yii dáníyan̄i ná yii sùpyire ntègen̄i ná yii yiye zhiil̄in̄i cè. Yii báaran̄i mú s'à nyaha numε mà tòro niŋcyiin̄i na. ²⁰ Cyire mú i, mii à tigire cyán yii na, nah̄a na ye ceen̄i u nyε Zhezabeli† ke, ur'à finε na uru na nyε Kile tũntun̄ɔ, ŋka yii à u yaha u u mii báarapyiibii leni kumpiini i ná u kàlan̄i i, bà pi si mpyi s'a jacwɔ̄ore pyi, s'a yasun̄yi kyaare kyàa mε. ²¹ Mii à tère kan u á u u toron̄kanni kèen̄ɛ, ŋka u la nyε s̄i láha u jacwɔ̄ore karigii na mε. ²² Lire kurugo mii sí yampe pà yaha u na fo si u sín̄n̄ɛ. Mpii pi nyε na jacwɔ̄ore pyi ná u e ke, mii sí yyefugo nimbwɔ̄hɔ wà pire na mú, fo pi aha pi toron̄kanni kèen̄ɛ. ²³ Mii sí u fyèŋwɔ̄hɔshiin̄bii pyi pi a ŋkw̄u. Lire e, dánafeebii kurun̄yi puni sí n-cè na shin̄i u à sùpyire sònn̄ore ná ti fun̄ɔ karigii cè ke, mii wi. Mii sí yii shin̄ maha shin̄ s̄ara si ntàanna ná u kapyiin̄kil'e.

²⁴ Nyε yii sanmpii pi nyε Cyatiri i, ná yii nyε a nyε uru ceen̄i kàlan̄i na mε, yii pi à pyi yii nyε a nyε Sitaann̄in̄i kan̄wɔ̄higii yyaha cya si nyε mε, mii sí kyaa niŋkin kanna cya yii á, lire li nyε: ²⁵ kàlan̄i yii à ta ke, yii kw̄oro uru na fo mà sà nɔ mii tēpani na. ²⁶ Ngemu ká mpyi javoo maa mii nyii karigii pyi mà nɔ fo tēgen̄i na ke, mii sí supyish̄in̄i puni n̄un̄ufente kan urufol'á. ²⁷ U sí raa pi kèen̄ɛ ná tɔnn̄o kàbil'e, si pi jya jya pworo cwoɔ fiige. ²⁸ Mii sí tire n̄un̄ufente kan urufol'á, bà mii Tun̄i Kile à ti kan mii á mε. Mii sí nyèmugo woni kan urufol'á

† **2:20** Uru ceen̄i Zhezabeli kurugo, Akabu mpyi a Kile kuni yaha (1 Saanbii 16.29-31; 1 Saanbii 18.4,19; 2 Saanbii 9.22). Lire kurugo, nah̄a ŋke cyage e, ceen̄i u à dánafeebii le kumpiini i ná u kàlan̄i i ke, Yuhana à uru ceen̄i mεge le Zhezabeli.

mú.’

²⁹ Kile Munaani na njemu yu dánafeebii kurunɲá ke, ɲgemu la ku ɲye si yire yyaha cè ke, urufoo u niɲgyigigii pɛɛɛ, u raa núru.”

3

Lɛɛɛɛɛɛɛ u à tùugo Saridɛsi kànhe dánafeebii kurunɲá ke

¹ Dánafeebii kurunɲke ku ɲye Saridɛsi kànhe e ke, lɛɛɛɛ sém'a kan kuru yyaha yyére shinɲ'á* maa yi jwo u á na:

“Kile múnahigii baashuunniɲi ná wərigii baashuunniɲi ɲye mii ɲgemu á ke, mii à jwo mii à yii kapyiinɲkii cè. Sùpyire na sônɲi na yii à shìɲi sèe wunɲi ta, mà li ta yii à kwû u kàmpanɲke na. ² ɲye yii yîri ɲəɔmpɛ na, yii fànha le yiye e, ɲaha na ye yii fàn'h'à kwò a kwò. Yii li cè na yii ɲye na yii karigii pyi na nɔni cyi tɛgeni na mii u Kilenɲi ɲyii na mɛ. ³ Kàlanɲi yii à lógo maa ɲɛɛ u na ke, yii funɲɔ cwo uru na, yii i u cû yii tàanna ná u lógoɲkanni i, yii i yii toronɲkanni kɛɛɛɛɛ. Ná yii ɲye a ɲyiiigii múgo mɛ, mii sí n-pâa yii e nàɲkaawa fiige, yii sì mii tɛɛpani cè mɛ. ⁴ Lire ná li wuuni mú i, sùpyire tà na ɲye wani Saridɛsi kànhe e, tire ɲye a ti v àanɲyi ɲwóhɔ mɛ. Tire ti sí n-pa v àanvɲinɲyi le, s'a ɲáare ná mii i, ɲaha na ye ti ná lir'à yaa.

⁵ ɲgemu ká mpyi javoo ke, urufoo mú sí v àanvyinge kà le amuni. Mii sì n-sii urufoo mɛge bò shìɲi niɲkwombaanɲi tafeebii mɛyi tasemɛge e mɛ. Mii sí yi jwo mii Tuɲi Kile ná u mèlɛkɛɛbii ɲyii na, na urufoo na ɲye mii wu. ⁶ Kile Munaani na

* **3:1** Pii maha jwo: «mèlɛkɛɛɲ'á».

njemu yu dánafeebii kurunɣ'á ke, ngemu la ku nyε si yire cè ke, urufoo u ningyigigii pεε, u raa núru.”

Lετερεɣi u à tùugo Filadεlifi kànhe dánafeebii kurunɣ'á ke

⁷ Dánafeebii kurunɣe ku nyε Filadεlifi kànhe e ke, lετερε sém'a kan kuru yyaha yyére shinɣ'á†, maa yi jwo u á na:

“Mii u nyε niɣcεnɣi, sèɣifoo, saanɣi Dawuda tirikyaanni foo. Mii aha ɣwɔge ɣkemu múgo ke, wà sɪ n-jà kuru tò mε, mii aha ɣkemu tò ke, wà sɪ n-jà kuru múgo mε. ⁸ Mii à yii kapyiinɣii cè. Mii à li cè na yii fànɣ'á cyére, lire ná li wuuni mú i, yii à kwôro na mii jwumpe kuni jaare, yii nyε a cyé mii na mε. Lire kurugo, mii à ɣwɔge múgo yii á, sùpyaɣi wà tufiige sɪ n-jà ku tò mε. ⁹ Sitaannɣi wwoɣεebii pi à piye pyi Kile shiin‡ mà ta sèe bà mε, mii sí fànɣa cyán pire na, pi a ma pi a niɣkure sínni yii á, s'a yii pêre. Lire e pi sí n-cè na yii kyal'à táan mii á. ¹⁰ Yii à kwôro na mii jwumpe kurigii jaare, maa yiye shiile. Lire kurugo, yyefuge ku sí n-pa diɣyεɣi sùpyire puni ta si pi zò shwɔ ɣɣi ke, kuru tɛni ká nɔ, mii mú sí n-kwôro ná yii e. ¹¹ Ncyère mii sí n-pa. Kàlaɣi yii à ta ke, yii uru cù ná sèl'e, wà kà ɣkwò kajaɣjwooni shwɔ yii na mε. ¹² Ngemu ká mpyi javoo ke, mii sí uru pyi cinɣkunɣo mii Kilenɣi náarebage e, u saha sɪ n-fworo wani mε. Mii sí na Kilenɣi mεge ná Kile kànhe mεge sémε urufoo na. Kuru ku nyε Zheruzalεmu kànhe nivɔnɣke, ɣkemu ku sí n-yíri niɣyɣi i Kile yyére si ntíge ke. Mii sí na yabilɣi mεge nivɔnɣke sémε urufoo na mú.

† **3:7** Pii maha jwo: «mèlεkεɣ'á». ‡ **3:9** Pii maha jwo: «Yahutuubii». Yii 2.9 wíi.

13 Kile Munaani na njemu yu dánafeebii kurunɲ'á ke, ɲgemu la ku ɲye si yire yyaha cè ke, urufoo u niɲgyigigii pɛɛɛ u raa núru.”

Lɛɛɛɛɛɛɛɛ u à tùugo Lawodisi kàñhe dánafeebii kurunɲ'á ke

14 Dánafeebii kurunɲke ku ɲye Lawodisi kàñhe e ke, lɛɛɛɛ sém'a kan kuru yyaha yyére shinɲ'á§, maa yi jwo u à na:

“Mii u ɲye Amiina*, ɲgemu u ɲye na Kile jwumpe yu ná ɲwɔmɛɛfente ná sèɛɛɛɛ i ke. Mii cye kurugo Kile à yaayi puni dá. 15 Mii à yii kapyiinɲii cè. Yii ɲye a ɲíɲe mɛ, yii mú ɲye a wyèɛ mɛ. Yii n'a mpyi a ɲíɲe, lire ɲye mɛ mà wyèɛ, lire bá mpyi na sí n-pwóɔɔ. 16 Nka yii na ɲye mu à jwo lùwɔɔgɔ. Yii ɲye a wyèɛ mɛ, yii mú ɲye a ɲíɲe mɛ, lire kurugo mii sí yii tùgo na ɲwɔge e. 17 Yii na yiye sòɲɲi yaarafee, na yaayi puni na ɲye yii á, na yafyin kyaa saha ɲye yii na mɛ, ɲka yii ɲye a cè na yii na ɲye kanhamafee ná ɲùɲaarafee mɛ. Yii cyɛɲgaya wuu ná yii cipyire wuu pi ɲye, maa mpyi fyinmii. 18 Lire kurugo, mii na yii yɛɛge: yii a ma, mii sí sɛɛɛɛɛɛ sèe wunɲi pɛɛɛɛ yii á, bà yii si mpyi si mpyi yaarafee mɛ. Yii a ma, mii sí vɔanvyinɲye pɛɛɛɛɛɛ yii á, yii tɛg'a yii cipyire tò, bà silege si mpyi si láha yii na mɛ. Yii a ma, mii sí ɲyiigii wyɛɛɛɛ pɛɛɛɛɛɛ yii á, yii pyi yii ɲyiigii na, bà yii si mpyi s'a ɲaa mɛ. 19 Mpii kyaa l'à táan mii á ke, pire wà ká wurugo, mii maha u yɛɛɛ, maa u le kuni i. ɲye yii yiye waha, yii i yii toronɲkanni kèɛɛɛɛɛɛ.

§ 3:14 Pii maha jwo: «mèlɛkɛɲ'á». * 3:14 Nde jwumbilini ɲwɔhe ku ɲye naha ɲke cyage e: «Sèe wi.» Kirisita mege ká mpyi Amiina, lir'à yaa li wuu pyi wuu tɛɛɛ ná l'e na ɲwɔmyahigii Kile à lwó u cye kurugo ke, cyire puni sí n-fúnɲɔ.

²⁰ Mii niɲjyerenɲi na ɲye ɲwɔge na, maa ku kúuli. Ngemu ká mii meɲwuuni lógo, maa ɲwɔge múgo ke, mii sí n-ɲyè urufoo yyére si lyí ná u e, urufoo mú sí n-lyí ná mii i.

²¹ Ngemu ká mpyi javoo ke, mii sí urufoo pyi u tèn ná mii i na saanre yatεεnɲke e, bà mii á pyi javoo maa ntèn ná na Tunɲi i u saanre yatεεnɲke e mε.

²² Kile Munaani na ɲjemu yu dánafeebii kuruɲy'á ke, ɲgemu la ku ɲye si yire yyaha cè ke, urufoo u niɲgyigigii pεε, u raa núru.”»

4

Kile pèente niɲyiɲi i

¹ Lire kàntugo nde à pyi mii á kacyeele mà ɲwɔgo ɲya k'à múgo niɲyiɲi i. Meɲwuuni mii mpyi a fyâha a lógo mpurugo mεε fiige ke, lir'à jwo: «Dùgo naha, karigii cyi à yaa cyi pyi nde kàntugo ke, mii sí cyire cyêe mu na.» ² Lire tènuni i, ka Kile Munaani si mii yige na lyempe e, ka mii i saanra yatεεnɲe ɲya niɲyiɲi i, wà s'à tèn k'e. ³ Urufoo mpyi na ɲî zasipe ná sariduwane kakyanhala kafaare longara woore fiige. Zànhahwɔge mpyi a kuru tatεenge kwûulo, ku mpyi na ɲî mu à jwo kafaani pi maha mpyi εmerodiɲi ke. ⁴ Saanra yatεεnye beɲjaaga ná sicyεere mpyi a saanre yatεεnɲke niɲcyiige kwûulo. Kacwɔnrii beɲjaaga ná sicyεere mpyi a tèn y'e, pi mpyi a vâanvyinre le, maa sεεnɲi ɲùntonyi tò pi ɲùnyi na. ⁵ Kileɲini ná tùmpe ná kiletinni mpyi na fwore kuru saanre yatεεnɲke e. Fùkinahii baashu-
unni mpyi na ɲî ku yyaha yyére, pire pi ɲye Kile

múnahigii baashuunninji. ⁶ Yatεεnɲke yyaha yyére, tafabwəhɔ mpyi wani mu à jwo lwəhɔ cyaga. Kuru cyage mpyi na ɲî dùba ná zànhafunɲεεnɲε fiige. Nyii yaaya sicyεere mpyi saanre yatεεnɲke nɲnke e maa ku kwûulo, yire yyaha yyérenji ná yi kàntugo yyérenji puni mpyi ɲyipya. ⁷ Nyii yaage nɲncyiige mpyi mu à jwo cànraga, shɔnwoge mpyi mu à jwo nupeyaaga, tanrawoge yyahe sí ɲye mu à jwo sùpya wogo, sicyεrewoge sí ɲye mu à jwo ɲye u ɲye na mpéeli. ⁸ Fukanya baani mpyi yire ɲyii yaayi sicyεerenji puni nɲkin nɲkinji na. Yi cyeere puni mpyi ɲyipya. Pìlaga bâra canɲa na, yi maha ɲko:
«Nɲncɛnɲi, nɲncɛnɲi, nɲncɛnɲi, Kafoonji Kile, Sinji Punifoo,

ɲgemu u mpyi, ná u ɲye, ná u sí n-pa ke.»

⁹ Nge u à tɛɛn saanre yatεεnɲke e, ná u ɲye ɲyii na fo tɛɛkwombaa ke, nje ɲyii yaayi ká a uru pɛre, maa u báami, maa fwù kaan u á tère o tère e ke, ¹⁰ kacwɔnribii beɲjaaga ná sicyεerenji maha nɲkure sín saanre yatεεnɲkefoo yyaha yyére, uru ɲyii wuɲi u ɲye tɛrigii puni i, maa u pɛe, maa pi kajanjwooni ɲùntoɲyi kwɔ̀ng'a tɛrige u taan, maa jwo:

¹¹ «Wuu Kafoonji Kile, mu à yaa ná pèente ná ɲkèenji ná sífente e,
ɲaha na ye mu u à yaayi puni dá,
mu à yi dá mà tàanna ná ma ɲyii wuuni i.»

5

Mpabilini ná sémewenke kani

¹ Nye nge u mpyi a tɛɛn saanre yatεεnɲke e ke, ka mii i sémewenɲε nimbwəhɔ ɲya k'à myígile uru

kàniŋe cyege e. Sémere mpyi ku kàmpannyi shu-
 unniŋi na, maa ku ɲwɔ̀ tò ná fyèe baashuunni i.
 2 Ka mii i Kile mèlɛkɛ fanhaɲyahaga wu ɲya u u
 yu fàŋha na: «Jofoo u à yaa ná fyèebii ndàhaŋi i si
 sémeŋi ɲwɔ̀ múgo ye?»

3 Nka wà ɲye a ta nìɲyiŋi ná ɲiŋke ná ɲiŋke ɲwɔ̀h'i,
 ŋgemu u sí n-jà sémeŋi ɲwɔ̀ múgo si u funŋke wíi
 mɛ. 4 Ka mii i mɛɛ sú sèl'e, ɲaha na ye sùpya ɲye a
 ta ŋgemu u à yaa ná sémeŋi múgoŋi i, si u funŋke
 wíi mɛ. 5 Ka kacwɔ̀nrɔ̀ŋi wà niŋkin si mii pyi: «Ma
 hà raa mɛɛ súu mɛ. Zhuda tùluge shinŋi u ɲye mu à
 jwo cànraga, maa mpyi saanŋi Dawuda ɲampyige
 ke, yii li cè na kur'à pyi javoo. Lire e, ku sí n-jà
 fyèebii baashuunniŋi láha, si sémeŋi ɲwɔ̀ múgo.»

6 Nye ka mii i Mpabili ɲya l'à yyére saanre
 yatɛɛŋke yyaha yyére, ɲyii yaayi sicyɛɛɛɛŋi ná
 kacwɔ̀nrɔ̀bii shwɔ̀hɔ̀l'e. Li mpyi mu à jwo l'à bò
 mà pyi sáraga. Nɛŋii baashuunni mpyi l'à, ná ɲyii
 baashuunni, cyire cyi ɲye Kile múnahigii baashu-
 unniŋi cyi à tùugo dɲyeŋi cyeyi puni i ke. 7 Ka Mpa-
 bilini si file maa sémeŋi shwɔ̀ saanre yatɛɛŋke
 tɛɛnfoonŋi kàniŋe cyege e. 8 Lir'à pyi ke, ka ɲyii yaayi
 sicyɛɛɛɛŋi ná kacwɔ̀nrɔ̀bii beɲjaaga ná sicyɛɛɛɛŋi
 si piye tírig'a cyán Mpabilini á. Pi shin maha shin
 mpyi ná ɲkɔ̀nn'i, mà bâra sɛɛn ɲkunahii, cyire puni
 mpyi a ɲí wusuna nùguntanga wu na. Nareyi Kile
 wuubii maha mpyi ke, yire yi mpyi uru wusunani.
 9 Pi mpyi na mɛɛ nivɔ̀nnɔ̀ cêe na:

«Mu u à yaa ná ɲke sémeŋeŋke zhwoŋi i,
 si ku fyèebii láha,
 ɲaha na ye mu à bò mà pyi sáraga,

maa sùpyire tà jùṅṅ wwû ná ma sishange e mà pyi
Kile wuu,
tùluyi puni ná shεεnre puni ná supyishinji puni ná
kìrigii puni i.

¹⁰ Mu à pi pyi saanlii ná sáragawwu, bà pi si mpyi
s'a báare Kile á,
si mpyi jùṅufente e jùṅke na mε.»

¹¹ Lire kántugo ka mii i Kile mèlεkεε miliyoo
ninyahanyahamii mεε lógo. Pi mpyi a saanre
yatεεnṅke ná jyii yaayi ná kacwǎnribii kwûulo.

¹² Pi mpyi na ṅko fànha na:

«Mpabilini l'à bò mà pyi sáraga ke,
lire l'à yaa ná sífente ná yaarafente ná yákilifente ná
fànhe
ná pèente ná sìnampe ná ṅkèenji i.»

¹³ Yaaga maha yaaga k'à dá ninyinji ná jùṅke ná
jùṅke jwǎh'i ná lwǎhe e ná yaaga maha yaaga ku
jyε ke, ka mii i yire puni jya yi i mεε cêe na:

«ṅkèenji ná pèente ná sìnampe ná fànhafente ti pyi
saanre yatεεnṅke tεεnfoonji ná Mpabilini
woro, fo tèkwombaal!»

¹⁴ Jyii yaayi sicyεεrenji mpyi na ṅko: «Amiina». Ka
kacwǎnribii si piye tîrig'a cyán, maa saanre
yatεεnṅke tεεnfoonji ná Mpabilini pêe.

6

Mpabilini à fyèe baani láha yyecyiige na

¹ Nyε sémewenke fyèebii baashuunninji i, ka mii
i Mpabilini jya l'à ninjyiinji láha. Jyii yaayi
sicyεεrenji i, ka mii i kuru kà ninjin jya k'à jwo
fànha na mu à jwo kilenji u à tîn, na: «Pa naha!»

² Ka mii i wíl'a shǎnfyinge jya, sintaaga mpyi ku

fèvoonji cye e. Kajanjwoo nintonjɔ mpyi a kan u á, ka u kajanɗunji si ñkàre si sà mpyi kajaɗa sahaɗki.

³ Mpabilini à fyèñi shɔnwuñi láha sémewenke na ke, ka nyii yaage shɔnwoge si jwo: «Pa naha!»

⁴ Nyɛ ka shɔnge kabere si fworɔ. Kuru mpyi a náaɗa. Fànhe mpyi a kan ku fèvoonj'á u yyeyinke kwò ñinke na, bà sùpyire si mpyi s'a tiye bùu mɛ. Kàshikwɔnnjwɔtɔɔngɔ mpyi a kan u á.

⁵ Tèni i Mpabilini à fyèñi tanrewuñi láha ke, ka nyii yaage tanrawoge si jwo: «Pa naha!» Ka mii i shɔngɔ ñinɗwɔhɔ nya k'à fworɔ. Nge u mpyi ku ñun'i ke, paanni mpyi uru cye e. ⁶ Ka tùnmɔ si fworɔ sùpya mejwuu fiige nyii yaayi sicyɛrenji shwɔhɔl'e na: «Mɔɔñi paanni nyɛge ñinɗinñi na nyɛ shin ñinɗin canmpuñɔ báara sàra. Kálage paanni nyɛyi taanrenji mú na nyɛ amuni. Nka ma hà sɔnmpe ná ɛɛzen sinmpe kèege mɛ.»

⁷ Nyɛ Mpabilini à fyèñi sicyɛrewuñi láha ke, ka mii i nyii yaage sicyɛrewoge nya k'à jwo: «Pa naha!» ⁸ Nyɛ ka mii i shɔngɔ nishwushwugo nya. Nge u mpyi ku ñun'i ke, uru mɛge ku nyɛ Kwùñi. Nɗinke ñwɔhɔ shiinbii cyage mpyi a taha u fye e. Mu aha ñinyɛñi sùpyire táa tataaya sicyɛere, fànhe mpyi a kan pi á, pi taaga ñinɗin bò ná kàshikwɔnnjwɔɔni ná katege ná yampimpe ná ñinke sige yapiyi i.

⁹ Nyɛ Mpabilini à fyèñi kaɗkuro wuñi láha ke, mpíi pi mpyi a bò Kile jwumpe ná pu njwuñi kurugo ke, ka mii i pire múnahigii nya sárayi tawwuge ñwɔh'i. ¹⁰ Pi mpyi na ñko fànha na: «Wuu Kafoonji ñinɗɛnñi ná sèe wuñi, ñaha tère mu nyɛ na sigili si ñinyɛ sùpyire yíbe wuu mbòñi kyaa na, si li fwooni tò pi na ye?» ¹¹ Ka vàantinnmbwɔhɔ nivyinge si

ηkan pi shin maha shin á, maa pi pyi pi funryi níηe sahan̄ki tère nimbilere e fo pi báarapyiηεbii ná cinmpyiibii pi sí n-bò pi fiige ke, pire dán̄i ká fún̄ηo.

¹² Nyε Mpabilini à fyè̄ηi baani wun̄i láha ke, ka mii i ñ̄ηke ñ̄ya k'à cyè̄enne sèl'e. Ka can̄ηapyiini si wwò diri, ka yin̄ke si ñ̄ána mu à jwo sishan. ¹³ Ka w̄origii si ȳiri ñ̄jȳiñ̄i i mà pa ñ̄cwo ñ̄cwo ñ̄ηke na mu à jwo kafeebw̄oh̄o k'à fizhiye cige nimpim-baaga ñ̄áhara a wwû. ¹⁴ Ka ñ̄jȳiñ̄i si mȳígil'a lwó wani, bà wà maha sémēwen̄e mȳígile me. Ñ̄anyi ná k̄iripyεere ti ñ̄ye suumpe lw̄he ñ̄ηke e ke, ka yire puni si ñ̄cún̄ηo ñ̄cún̄η'a lwó yi tateeny'e. ¹⁵ Ka ñ̄ηke saan̄bii ná f̄anhafeebii ná k̄ashikw̄on̄bii ñ̄j̄ufeebii ná n̄afuufeebii ná sifeebii ná ñ̄jȳe s̄up̄yire sannte puni, bilibii bàra mp̄ii pi ñ̄ye pi ñ̄ye bilii me, ka pire puni si ηw̄oh̄o ñ̄an̄gyiyi ná kafaw̄yiy'e. ¹⁶ Pi mpyi na ηko ñ̄anyi ná kafaay'á: «Yii cwo wuu ñ̄un̄'i, yii wuu ηw̄oh̄o saanre yatεen̄ηke t̄een̄fooñ̄i yyaha na, ná Mpabilini l̄uyirini yyaha na. ¹⁷ Naha na ye pi l̄uyirini can̄mbw̄oh̄e k'à n̄o ñ̄ijn̄jaa, jofoo u si n-jà n-shw̄o ye?»

7

Fyè à bw̄on̄ Kile báarapyiibii na

¹ Lire k̄antugo ka mii i Kile m̄èl̄ekεε sicyεere ñ̄ya pi à yyé̄re ñ̄jȳeñ̄i ñ̄j̄ȳi sicyεeren̄i na. Pi mpyi a kafεεge kw̄on̄ ñ̄jȳeñ̄i ñ̄j̄ȳi sicyεeren̄i na, bà li si mpyi kafεεge kà núru vw̄o ñ̄ηke ná suumpe lw̄he ná cige kà tufiige na me. ² Ka mii i Kile m̄èl̄eken̄i wabere ñ̄ya u à ȳiri can̄ηafyin̄mpe e. Kilen̄i ñ̄yii wun̄i fyè̄ñ̄i mpyi u cye e. Kile m̄èl̄ekεεbii sicyεeren̄i'á f̄anh'á kan pi ñ̄ηke ná suumpe lw̄he yaayi k̄εεge

ke, u mpyi na yu fànha na pir'á na: ³ «Yii àha yaaga pyi jìhke ná suumpe lwòhe ná cire na me, fo wuu aha fyè bwòn wuu Kilenji báarapyibii byahigii na.»

⁴ Sùpyire na fyèji mpyi a bwòn ke, ka pire pèerege si jwo mii á. Pi mpyi shiin kampwòhii ñkuu ná beeshuunni ná sicyere (144.000) mà fworò Izirayeli tuluji puni i.

⁵ Zhuda shiinbil'e fyèji mpyi a bwòn shiin kampwòhii ke ná shuunni (12.000) na, Uruben shiinbil'e, maa u bwòn shiin kampwòhii ke ná shuunni na, Gadi shiinbil'e, maa u bwòn shiin kampwòhii ke ná shuunni na,

⁶ Asheri shiinbil'e, maa u bwòn shiin kampwòhii ke ná shuunni na, Nefitali shiinbil'e, maa u bwòn shiin kampwòhii ke ná shuunni na, Manase shiinbil'e, maa u bwòn shiin kampwòhii ke ná shuunni na,

⁷ Simiyòn shiinbil'e, maa u bwòn shiin kampwòhii ke ná shuunni na, Levi shiinbil'e, maa u bwòn shiin kampwòhii ke ná shuunni na,

Isakari shiinbil'e, maa u bwòn shiin kampwòhii ke ná shuunni na,

⁸ Zabolòn shiinbil'e, maa u bwòn shiin kampwòhii ke ná shuunni na,

Yusufu shiinbil'e, maa u bwòn shiin kampwòhii ke ná shuunni na,

Benzhama shiinbil'e, maa u bwòn shiin kampwòhii ke ná shuunni na.

Shinnyahanyahara na Kile pête

⁹ Lire kàntugo ka mii i núr'a wíi mà sùpyinyahanyahara nya wà sî n-jà ntemu tãrã mε. Kírígii puni ná túluuyi puni ná supyishinji puni ná shεεnre puni sùpyii pí mpyi pí pí. Pi mpyi a yyére Kile saanre yatεεnñke ná Mpabilini yyaha yyére. Vànvyinre mpyi pí na, sháhankenyε* sí nyε pí cye e. ¹⁰ Pi mpyi na yu fànha na: «Wuu Kilenji u à tèen saanre yatεεnñke e ke, uru ná Mpabilini à wuu shwã.» ¹¹ Kile mèlekεεbii puni mpyi a saanre yatεεnñke ná kacwønribii ná nyii yaayi sicyεerenji kwûulo, maa piye tîrig'a cyán saanre yatεεnñke taan, maa Kile père, ¹² maa ñko:

«Amiina!

Ñkèenji ná sìnampe

ná yákilifente ná fwùñi ná pèente

ná sífente ná fànhe

na nyε wuu Kilenji wuyo fo tèekwombaa.

Amiina.»

¹³ Nyε ka kacwønronji wà ninjin si mii pyi: «Mpire pí à nte vànvyinre le amε yε, taa pí à yíri ke?» ¹⁴ Ka mii i jwo: «Mu à pí cè kàfoonji.» Ka u u jwo: «Mpii pí à fworó kyaage nimbwãhe e, maa pí vànnyii jyé a fíninje Mpabilini sishange e ke, pire pí. ¹⁵ Lire e, pí nyε Kile saanre yatεεnñke yyaha yyére, maa u père u bage e pílaga bâra canña na. Nge u à tèen saanre yatεεnñke e ke, uru sí n-tèen pí shwãhál'e, si pí le u fukange ñwãh'i. ¹⁶ Katege ná byage saha sì pí ta mε. Canñke sì pí súugo mε, kafuge kà tufiige saha sì pí ta mε, ¹⁷ ñaha na yε Mpabilini li nyε saanre yatεεnñke ninje e ke, lire sí n-pyi pí nàhafoonji. Lùbilibii lwãhe ku maha shìñji sèe wuñi kaan ke, li sí n-kàre ná pí

* **7:9** Yire ñkényi mpyi na funntange ná kataanni cyêre.

e pire cyage e. Kile yabilinji sí pi nyilwøhe puni cwûun.»

8

Mpabilini à fyèni baashønwuñi láha

¹ Tèni i Mpabilini à fyèni baashønwuñi láha ke, ka tùmpe si fyâha nìnyinji i, mà tère nimbilere pyi. ² Kile mèlekεεbii baashuunniñi u à yyére Kile yyaha yyére ke, ka mii i pire nya, ka mpuruyo baashuunni si ñkan pir'á.

³ Ka Kile mèlekεñi wabεε si mpa yyére sárayi tasogoge taan. Wusunasuugocwoo mpyi u cye e, ndemu l'à yaa ná sεεñi i ke. Ka wusuna ninyahawa si ñkan u á, u pyi sáraga ná Kile wuubii puni ñarey'e, sárayi tasogoge sεεñi woge ku nyε Kile saanre yatεεñke yyaha yyére ke, kuru ñun'i.

⁴ Ka wusunani ñguruge si wá na fwore cwooni i Kile mèlekεñi cye e, na dùru ná Kile wuubii ñarey'e Kile yyahe taan. ⁵ Lire kàntugo ka Kile mèlekεñi si wusunani cwooni ñî sárayi tawwuge nanñkyanhigii na, mà wu ñiñke na. Ka kilenji si wá na ntínni, maa ñî, tùmpe s'à nyaha, ka ñiñke si ñcyêεnne.

Kile mèlekεεbil'à mpuruyo baani wyi yyecyiige na

⁶ Kile mèlekεεbii baashuunniñi cye e mpuruyi baashuunniñi mpyi ke, ka pire si bégele s'a yi wyi.

⁷ Kile mèlekεñi ninyiñ'á u mpuruge wyi ke, ka zànhafunñcεεñyi ná nage ná sishange si wùrugo yiye e mà yîri nìnyinji na mà wà ñiñke na. Ñiñke ká ntáa tataaya taanre, taaga ninñkin à sógo ná ku cire ná ku nyèpuruge e.

⁸ Kile mèlèkèñi shònwuñ'à u mpuruge wyi ke, ka yaaga nimbwòhò si wà suumpe lwòhe e mu à jwo ñaṅa nawogo. Suumpe lwòhe ká ntáa tataaya taanre, taaga niñkin à kèèññ'a pyi sishan. ⁹ Nyii yaayi yi ñye suumpe lwòhe e ke, yire ká ntáa tataaya taanre, taaga niñkin à kwû, bakwooyi ká ntáa tataaya taanre, taaga niñkin à murulo.

¹⁰ Kile mèlèkèñi tanrewuñ'à u mpuruge wyi ke, ka woro nintabaala si yîri nìñyiñi i mà mpa ñcwo ñiñke na. Li mpyi na ñî na fiige. Baabii ká ntáa tataaya taanre, l'à cwo taaga niñkin ná ku lùbilibii ñuñ'i. ¹¹ Lire woni mæge na ñye Zoroñi. Lwòhe ká ntáa tataaya taanre, l'à taaga niñkin pyi k'à soro. Mpii pi à ku bya ke, pire niñyahara à kwû ku zoroñi kurugo.

¹² Kile mèlèkèñi sicyerewuñ'à u mpuruge wyi ke, canñke ná yiñke ná wòrigii ká ntáa tataaya taanre taanre, taaya niñkin niñkin à kèège. Lir'à pyi ke, yi saha ñye a jà a bèenmpe yige pu yigenkanni na mε. Canñke ká ntáa tataaya taanre, taaga niñkin à kwôro canñanyiini bèenmpe baa. Numpilage ká ntáa tataaya taanre, yiñke ñye a bèenmε yige taage tanrawoge e mε.

¹³ Ka mii i núr'a ñye ñya fo nìñyiñi i, u u ñko fànha na: «Niñke sùpyire wuun'à kèège, l'à kèège, l'à kèège, ñaha kurugo ye ñcyèè mèlèkèebii taanrenji sanji sí pi mpuruyi wyi.»

9

¹ Nyε Kile mèlèkèñi kañkuro wuñ'à u mpuruge wyi ke, ka mii i woni là ñya l'à yîri nìñyiñi i mà mpa ñcwo ñiñke na, ka kacyyewiyicugunñe tirikyaanni si ñkan l'á. ² Ka li i ku múgo, ka ñguruge si ntíi

na dùgudugu na dùru mu à jwo kacεεge ku nyε na sóre, mà canṅanyiini ná kafεεge pyi k'à wwò. ³ Ka kampεεnyε si fwordo kuru ṅguruge e mà caala mà ṅṅke tò. Fànhe mpyi a kan y'a sùpyire nṅni nṅṅyahigii fiige. ⁴ Y'à jwo y'á na y'àha yaaga pyi nyεge, lire nyε me cire, lire nyε me yaaga maha yaaga k'à sii na fyín ṅṅke na ke, kuru kà na me, fo sùpyire ti nyε Kile fyèṅi nyε a bwòṅ ti byahigii na me. ⁵ Kuni nyε a kan y'á, y'a sùpyire bùu me, ṅka yi ti yyahayi fwòhòrò yṅnyε kanṅkuro funṅ'i. Yi tanṅke yanṅkanni ná nṅṅyaani woge na nyε niṅkin. ⁶ Cyire canmpyaagil'e, sùpyire sí raa kwùṅi caa, ṅka ti si u ta me. Ti la sí n-pyi si ṅkwù, ṅka kwùṅi sí raa fī ti yyaha na.

⁷ Yire kampεεnyyi mpyi shṅnyò fiige, ṅjemu y'à bégele kàshige mee na ke. Yaaya na mpyi yi ṅṅnyyi na seen ṅṅntoyo fiige, yi yyahayi mpyi sùpya wogo fiige. ⁸ Yi ṅṅjoore mpyi ceewe wordo fiige, ṅkyànhigii sí nyε cànraga wogii fiige. ⁹ Yi ntṅke mpyi mu à jwo k'à tò ná tṅṅnṅ vāanntinṅ'i, yi fukanyi tṅmpe mpyi mu à jwo shṅnkuruṅò ku nyε na fī ná yi wòtoribil'e na wá kàshige cyage e. ¹⁰ Yi nṅnyyi mpyi ná sèṅṅil'e nṅṅyahii fiige. Yire nṅnyyi cye kurugo, fànhe mpyi y'e, yi jà a yyefuge nṅ sùpyire na yṅnyε kanṅkuro funṅ'i. ¹¹ Kacyewyicugunṅke mèlèkēṅi u mpyi yi saanṅi. Eburubii shεenre e pi maha u mege pyi: «Abadṅ» Girekiibii woore e maa u mege pyi: «Apoliyṅ». (Kuru mege ṅwòhe ku nyε: «kakyampyiṅ».)

¹² Nyε yyefuge niṅcyiig'à tòro, yii li cè shuunni saha na ma kàntugo.

¹³ Nyε Kile mèlèkēṅi baani wun'á u mpuruge

wyì ke, sárayi tawwuge sɛɛnɔŋi woge ku nyɛ Kile yyaha yyére ke, ka mii i mɛjwuú lógo kuru mbliŋkii sicyɛɛrɛnɔŋi na. ¹⁴ Kile mɛ̀lɛkɛnɔŋi baani wunɔŋi u mpyi ná mpuruge e ke, ka nde mɛjwuuni si uru pyi: «Kile mɛ̀lɛkɛɛbii sicyɛɛrɛnɔŋi u à pɔwɔ Efirati banɔŋi nimbwonɔŋi cyage e ke, pire sànhà.» ¹⁵ Pire Kile mɛ̀lɛkɛɛbii sicyɛɛrɛnɔŋi mpyi a bégel'a yaha na nde yyeeni ná nke yinke ná nde canmbilini ná nde tɛni yabilinɔŋi sigili ke, pi à sànhà, bà li si mpyi, diɔnyɛ sùpyire ká ntáa tataaya taanre, pi i taaga ninɔŋin bò mɛ. ¹⁶ Pi kàshikwɔɔnbii pi mpyi shɔnyɔŋi ɔun'ɔŋi ke, pire pèrɛg'á jwo mii á. Pi mpyi shiin miliyoo ŋkwuu shuunni (200.000.000). ¹⁷ Kacyeeni mii à nya ke, lire l'á pyi, mii à shɔnyɔŋi ná yi feveebii nya. Tɔɔnnte vɔanntinɔŋi yi mpyi pi na ke, yire mpyi a náanɔŋa na fiige, maa mpyi bula fiige, maa mpyi nɛrɛ fiige. Shɔnyɔŋi ɔunɔŋi mpyi canraya wuyi fiige. Nage ná ŋguruge ná ŋkìriginɔŋi mpyi na fwore yi ɔwɔyi i. ¹⁸ Diɔnyɛnɔŋi sùpyire ká ntáa tataaya taanre, nage ná ŋguruge ná ŋkìriginɔŋi u mpyi na fwore shɔnyɔŋi ɔwɔyi i ke, yire yyefuyi taanrɛn'á taaga ninɔŋin bò. ¹⁹ Shɔnyɔŋi fànhɛ mpyi yi ɔwɔyi ná yi nɛnyɔŋi i. Yi nɛnyɔŋi mpyi wwòo fiige, maa mpyi ná ɔumbogil'e. Cyire cye kurugo, yi mpyi maha yyefuge wàa sùpyire na.

²⁰ Nyɛ sùpyire t'á pyi ti nyɛ a kwû yire yyefuyi cye e mɛ, tire nyɛ a láha ti cyeyayaayi mpɛnɔŋi na mɛ. Ka ti i ntòro ná ti jínasunni ná ti kacynzunni i, ti mpyi a yire njemu yaa ná sɛɛnɔŋi, lire nyɛ mɛ wyérfyinnɔŋi, lire nyɛ mɛ dànyɛnɔŋi, lire nyɛ mɛ kafaayi, lire nyɛ mɛ ná cire e ke. Mà li ta, yire yaayi nyɛ na ɔaa mɛ, yi nyɛ na núru mɛ, yi nyɛ na jà a ɔaara mɛ. ²¹ Ti mú nyɛ a láha ti supyibuuni ná ti sìŋkanmpe ná ti jacwɔɔre

ná ti nàṅkaage na mε.

10

Sémɛbileni kani

¹ Lire kàntugo ka mii i Kile mɛ̀lɛkɛ fanhaɲyahaga wuɲi wabɛɛ ɲya u à tíge mà yíri nìnyíni i. Nahaɲa mpyi u na v̄aanntinɲe fiige, zànhajw̄ooge sí ɲye u ɲ̀ɲke e. U yyahe mpyi canɲajyiini fiige, u tooyi sí ɲye mu à jwo na ku ɲye cinɲkunyɔ na. ² Sémɛbileni là ɲw̄o mpyi a múgo u cye e. Ka u u kàniɲe t̄ooge yaha suumpe lw̄ohe ɲuɲ'i, maa kàmene woge yaha ɲ̀ɲke na, ³ maa jwo fànha na cànraga fiige. U à jwo amuni ke, ka kileɲi si nt̄in tooyo baashuunni. ⁴ Cyire kiletiinɲkii baashuunniɲ'á ɲjemu jwo ke, mii la mpyi si yire séme, ɲka mii à mejwu u lógo nìnyíni i na: «Kiletiinɲkii baashuunniɲ'á ɲjemu jwo ke, puru pyi ma kanni funɲɔ kyaa, ma hà pu séme mε.» ⁵ Kile mɛ̀lɛkɛɲi mii mpyi a ɲya u à u t̄ooge kà ɲ̀ɲkin yaha suumpe lw̄ohe ɲuɲ'i, maa ku sanɲke yaha ɲ̀ɲke na ke, ka uru sí u kàniɲe cyεge yírigɛ nìnyíni i, ⁶ maa jwo: «Kileɲi u ɲye fo tèkwombaa, ná u à nìnyíni ná ɲ̀ɲke ná suumpe lw̄ohe ná yi funɲɔ yaayi puni dá ke, mii sí n-kâa uru mege na na tèn'á n̄, tère saha ɲye mε. ⁷ Mɛ̀lɛkɛɲi baashɔnwuɲi ká u mpuruge wyi canɲke ɲkemu i ke, kanw̄ohani Kile à bégel'a yaha ke, u sí lire pyi, bà u à yi jwo u t̄unntunmpii, u báarapyiibil'á mε.»

⁸ Mejwuuni mii mpyi a fyànha a lógo mà yíri nìnyíni i ke, ka lire si núr'a mii pyi: «Kile mɛ̀lɛkɛɲi u à yyére suumpe lw̄ohe ná ɲ̀ɲke ɲuɲ'i ná sémebileni nimugonjahani i ke, sà li shw̄o u cye e.» ⁹ Ka mii i file uru Kile mɛ̀lɛkɛɲi na, maa u pyi u sémebileni

kan, ka u u mii pyi: «Li shwə ma a ŋkyàa, li sí n-soro mu funŋke e, ŋka li sí n-pôo mu ŋwəge e sere fiige.»
 10 Nyε ka mii i sémebileni shwə Kile mèlekeni cye e mà kyà. Li mpyi a pôo mii ŋwəge e sere fiige, ŋka mii à li jò ke, ka li i mii funŋke pyi ku u mii yà zoronji cye e.

11 Ka pi i yi jwo mii á na Kile saha sí túnnturo le mii cye e mii u jwo supyishi niŋyahawa ná kírrii niŋyahagii ná shenre niŋyahara sùpyii ná saanlii niŋyahamil'á.

11

Kile túnntunpii shuunniŋi kani

1 Nyε lire kántugo, ka pi i sumara pyipyi yaaga kan mii á mu à jwo kàbii, maa yi jwo mii á: «Yír'a Kileŋaarebage ná sárayi tawwuge súma, mpíi pi nyε wani na Kile pēre ke, ma a pire tōrō. 2 Ŋka ma hà Kileŋaarebage ntàani súma mε, ŋaha na ye mpíi pi nyε pi nyε Kile kuni i mε, kuru cyag'à kan pir'á. Pire pi sí n-pa Kile kàhe jya yiŋye beeshuunni ná shuunni funŋ'i. 3 Mii sí na jwumpe jwufeebii shuunniŋi tun ná bubaga vāanŋyi i yacy'e. Pi sí raa mii túnnture pyi canmpyaa kampwoo ná ŋkwuu shuunni ná beetaanre (1.260) funŋ'i.» 4 Olivye ciyi shuunniŋi ná fùkinabii shuunniŋi pi nyε ñŋke Kafoonji taan ke, yire yi nyε pire túnntunmpíi shuunniŋi. 5 Sùpya la ká mpyi si kawaa pyi pi na, nage maha fworō pi ŋwəyi i, maa uru zàmpenŋi bò. Sèenji na, sùpya maha sùpya la ká mpyi si kawaa pyi pi na, urufol'à yaa u bò amuni. 6 Fànhe na nyε pi á pi jà a zànhe cū k'àha mpa pi túnnture canmpyaagii funŋke e mε. Pi mú maha jà a lwəhe kēenŋ'a pyi

sìshan. Tère o tère l'à pi táan ke, yyefuge shinji u à pi táan ke, pi maha já a kuru wà sùpyire na nìjke na.

⁷ Pi aha pi tùnnture jwo a kwò tènì ndemu i ke, sige yapege kà sí n-fworo kacýewyicugunke e si mpa pi tùn, si já pi na, si pi bò. ⁸ Pi buwuubii sí n-yaha kànbwøhe tafage e. Kuru kànhe ku sí n-jà n-tàanna ná Sòdumu* ná Misira† e, yi kapegigii kurugo, kur'e pi à pi Kafoonji kwòro cige na mú. ⁹ Pii sí n-yîri kîrigii puni ná tûluyi puni ná shεεnre puni ná supyishinji puni i si mpa a pi buwuubii wíi canmpyaa taanre ná paanga funj'i, pi sî jεε wà u pi tò mε. ¹⁰ Pi ñkwùñi funntange kurugo, dijnyε sùpyire sí n-pyi ntàanji i, s'a ma yaaya kaan piy'á, ñaha na yε pire Kile tùnntunmpii shuunniñi mpyi a dijnyεñi sùpyire yyahayi fwøhørø sèl'e.

¹¹ Nyε cyire canmpyaa taanre ná paange kàntugo, ka shìñi ñoni si yîri Kile yyére mà jyè pi e, ka pi i yîr'a yyére. Mpii pi à pi ñya ke, ka pire si fyá sèl'e. ¹² Ka pire tùnntunmpii shuunniñi si mejwuú lógo fànha na mà yîri nìñyiñi i na: «Yii dùgo naha.» Ka pi i dùgo nìñyiñi i ñahanke k'e, mà pi zàmpeñbii yaha tayyérege e na pi wíi. ¹³ Ka nìjke si ntíl'a cyêennε sèl'e. Kànhe ká ntáa tataaya ke, taaga niñkin baya mpyi a cwo, ka shiin kampwøhii baashuunni (7.000) si ñkwû kuru nìjke ñcyéennñi kajyil'e. Mpii pi à kwòro ke, ka pire si fyá sèl'e, Kilenji u ñyε yaayi puni ñùñø na ke, maa lí ñwø cû na uru pêre.

* **11:8** Kuru kànhe mpyi a cè ná silege baa karigil'e (Zhenzi 19.4-11). † **11:8** Lire kini shiinbii na mpyi Izirayeli shiinbii zàmpeñmii. Wani Izirayeli shiinbii mpyi bilere e.

14 Nyε yyefuge shɔnwog'à tòro, ŋka ŋcyèrε tanra-
woge sí ŋwɔ cû.

Kile mèlekeni baashɔnwuŋ'à u mpuruge wyi

15 Nyε Kile mèlekeni baashɔnwuŋ'à u mpuruge
wyi ke, ka meɟwugii si fworɔ nìnyini i fànha na:
«Dinyeni ñùŋufent'à pyi wuu Kafooni Kile ná u
Nìŋcwɔnrɔŋi woro fo tèekwombaa.»

16 Kacwɔnrɔŋi beŋjaaga ná sicyεereni u à tɛen pi
saanre yatεenɲi i Kile yyahe yyère ke, ka pire si
piye tìrig'a cyán, maa Kile pêe, 17 maa jwo:

«Kafooni Kile, Siŋi Punifoo,
mu u ŋyε, ná mu mpyi ke,
wuu fwù na ŋyε mu na,
ŋaha na yε mu à ma fànhe nimbwɔhe tìŋe ma
Saanre e.

18 Supyishiŋi puni lùgigii mpyi a yîri,
ŋka numε mu u lùyirini li ŋyε na ŋaa.
Tèni i mu sí kwùubii yíbe ke, lir'à nɔ numε,
mu tùnntunmpii pi ŋyε mu báarapyiibii ke, pire
sàraŋi tèni mú à nɔ,
mà bâra mu shiinbii ná mpai pi ŋyε na fyáge mu
yyaha na ke,
shinbwo bâra shinbilere na.
Mpii pi ŋyε na sùpyire kèεge ñŋke na ke,
pire tèkegeni mú à nɔ.»

19 Lire kàntugo Kileŋaarebage ku ŋyε nìnyini i ke,
ka kuru si múgo. Ka Kile tunmbyaare mbwùuni
si ŋya kuru bage e. Ka kileŋini ná tùnmpε ná
kiletinni ná ñŋke ŋcyènneni si mpyi mà bâra
zànhafunɲεenɲi na.

12

Ceeni ná wwòlyege kani

¹ Lire kàntugo nde à pyi kacyeele nìnyinji i, mii à ceenji wà nya, canṅanyiini mpyi u na mu à jwo vàanntinṅe, yinṅe sí nyε u tooyi ṅwòh'i, wòrii ke ná shuunni s'à pyi kajanjwoo ṅuntoṅo u ṅinṅe na. ² U laa wu u mpyi, u mpyi na ṅkwúuli zinj cyereyampe cye e.

³ Lire kàntugo nde à pyi kacyeeni labεε nìnyinji i, mii à wwòlyegeε nimbwòhò ninyega nya. Ku mpyi ná ṅumbogii baashuunni ná ṅeṅii ke e, saanra ṅuntoṅo na mpyi ṅumbogigii puni ninṅin ninṅinṅi na. ⁴ Wòrigii ká ntáa tataaya taanre, k'à ku neṅke tég'a taaga ninṅin pwó a wu ṅinṅe na. Ku mpyi a yyére ceenji taan, u aha si si pyàṅi jò. ⁵ Ka ceenji si pùnambile si, ka Kile mèlekeṅi wà si li lwó a kàre Kile saanre yatεεṅke taan, Kile yyére. Lire li sí n-pyi supyishinj puni ṅuṅo na, s'a ti kêṅṅi ná tóonṅo kabil'e. ⁶ Nyε ka ceenji si fê a kàre síwage e. Kile mpyi a cyage kà bégel'a yaha u mεε na wani, bà pi si mpyi s'a u kaan u a lyî canmpyaa kampwoo ná ṅkwuu shuunni ná beetaanre (1.260) funṅ'i mε.

⁷ Lire kàntugo ka kàshige si yîri nìnyinji i. Misheli u nyε Kile mèlekeεbii ṅuṅufoonji wà ke, ka uru ná u mèlekeεbii sí wwòlyege tòn, ka wwòlyege ná ku mèlekeεbii si pi tòn mú. ⁸ Nka ku nyε a jà kàshige na mε, ku ná ku mèlekeεbii saha nyε a tatεεṅε ta nìnyinji i mε. ⁹ Kuru wwòlyege ku mpyi tèecyiini i. Kuru ku nyε jínabii ṅuṅufoonji, maa mpyi Sitaanninj ke, ka pi i kuru wà ṅinṅe na ná ku mèlekeεbil'e. Kuru ku maha diṅyεṅi sùpyire wuruge.

10 Lire kàntugo ka mii i mejwuu lógo fànha na nìnyinì i na:

«Tèni i wuu Kilenì sí sùpyire shwà, si u sífente cyèe,
si ntèen u saanre tatεεnge e ke, lir'á nò numε,
nge u à cwànrà mà pyi Shwofoonì ke, uru
nùñufente tèpyiin'á nò mú.

Naha na ye nge u maha wuu cìmpyiibilii cêege Kile
yyahe taan pìlaga bàra canña na ke,

pi à uru wà nìñke na.

11 Wuu cìmpyiibil'á pyi javee u na,

Mpabilini sìshange ngunì

ná Jwumpe Nintanmpe njwuñi cye kurugo.

Pi à nεε mà pi múnahigii kan sáraga.

12 Lire e ke tatεεnge na nyε yii mpiimu á nìnyinì i
ke,

yii pyi funntange e,

ñka nìñke ná suumpe lwàhe wuun'á kèege,

naha na ye Sitaanninì nàvunñò wuñ'á tìge yii yyéere.

U à cè na uru canmpyaagii nεñε saha nyε a tòn
mε.»

13 Wwòlyεg'á pi nya pi à kuru wà nìñke na ke,
ceenì u mpyi a pùnambilini si ke, maa ntaha uru fye
e na ñkàre. 14 Ka nyε nimbwàhò fukanya shuunni si

ñkan ceen'á, u yîri yire na u a sì u tatεεnge e síwage
e, bà u nᵂà si mpyi s'a ncaa wani yyee taanre
ná paanga funñ'i, si laaga tòn wwòlyεge na mε.

15 Lir'á pyi ke, ka wwòlyεge si lwàhò yige ku nᵂage
e mà wà ceenì kàntugo ba fiige, bà kuru si mpyi si u
lwó mε. 16 Ñka nìñk'á ceenì tège. Lwàhe wwòlyεg'á
yige ku nᵂage e mà wà ke, nìñk'á múgo, maa kuru
bya. 17 Lir'á pyi ke, ka wwòlyεge lùuni si yîri ceenì
taan, maa kàshige kèenñε u pyilibii sanmpil'á. Pire

pi nyε, mp̄ii pi nyε na Kile ton̄i kurigii n̄áare, maa Yesu kyaa yu s̄up̄yir'á ke.

¹⁸ Lire k̄antugo ka wwòlyεge si sà yyére suumpe lw̄ohe n̄w̄oge na.

13

Sige yapiyi shuunnin̄i kani

¹ Nyε lire k̄antugo, ka mii i sige yapege kà n̄ya ku u fwore suumpe lw̄ohe e. N̄en̄ii k̄e ná n̄umbogigii baashuunni nyε k'á. Saanre n̄unt̄on̄o na mpyi cyire n̄εn̄kii puni nin̄kin nin̄kin̄i na, Kile m̄εk̄εḡεε m̄eyi s'á s̄εm̄ε ku n̄umbogigii na. ² Sige yapege mii mpyi a n̄ya ke, kuru mpyi cin fiige. F̄an̄he mpyi ku tooy'e, ku n̄w̄oge sí nyε c̄an̄raga wogo fiige. Ka wwòlyεge si ku f̄an̄he fiige kan k'á, maa ku saanre yat̄εn̄n̄ke kan k'á, maa n̄un̄ufente kan k'á s̄el'e. ³ Sige yapege n̄umboge kà nin̄kin mpyi a b̄anni mu à jwo ku sí n-kw̄u. N̄ka kuru tabannag'á pa n̄kw̄ò, ka li i mpyi kakyanhala s̄up̄yir'á fo t'à ȳir'a taha ku fye e. ⁴ Ka ti i wwòlyεge p̄ēe, naha na yε k'à n̄un̄ufente kan sige yapeg'á. Ka ti i sige yapege p̄ēe mú na: «Jofoo u nyε n̄ke sige yapege n̄ca yε? Jofoo u sí n-jà ku t̄un̄ yε?»

⁵ N̄w̄og'á kan k'á, bà ku si mpyi si kuye p̄ēe, s'a Kile m̄εk̄εḡεε jwumpe yu m̄ε. Kun'à pa n̄kan k'á ȳi nyε beeshuunni ná shuunni fun̄n̄'i, k'a lire pyi. ⁶ Ka ku u ku n̄w̄oge múgo maa Kile ná u tat̄εnge m̄εge k̄εge, mp̄ii pi à t̄εn̄ n̄in̄yin̄i i ke, maa pire m̄eyi k̄εge mú. ⁷ Kun'à pa n̄kan k'á, ku Kile wuubii t̄un̄, ku u jà pi na. F̄an̄h'á kan k'á, ku pyi t̄uluyi puni ná k̄irigii puni ná sh̄εn̄re puni jwufebii ná supyishin̄i puni n̄un̄o na. ⁸ Di nyε s̄up̄yire puni sí raa ku p̄ēe, fo mp̄ii m̄eyi y'à s̄εm̄ε sh̄in̄i nin̄kwombaan̄i

tafeebii mɛyi tasemɛge e mà lwó dijnye tasiige e ke. Mpabilini l'à pyi sárage ke, uru sémenji na nyɛ lire wu.

⁹ Ngemu la ku nyɛ si karii yyaha cè ke, urufoo u niŋgyigigii pɛɛɛ, u raa núru. ¹⁰ Ngemu ká mpyi na sí n-le kàsuni i ke, urufoo sí n-le kàsuni i. Ngemu ká mpyi na sí n-bò ná kàshikwɔnɔwɔni i ke, urufoo sí n-bò ná l'e. Lire e ke Kile wuubil'à yaa pi kyaage kwú piye e, pi i nkôwôro Kile kuni i.

¹¹ Nyɛ ka mii i núr'a sige yapege kabɛɛɛ nya ku u fwore niŋke e. Nɛnii shuunni mpyi ku na mpàbili wogii fiige, ku mpyi na yu wwòlyɛɛɛ fiige. ¹² Ku mpyi na ku karigii pyi sige yapege niŋcyiige nyii na, ná kuru u fànhe puni i. Tabannage mpyi na nkô s'a sige yapege niŋcyiige nkemu bùu, ka ku u núr'a yîri ke, nkɛ numɛ wog'à dijyɛni ná u sùpyire pyi na t'a kuru pèrɛ. ¹³ Sige yapege shɔnwoge mpyi maha kakyanhala karigii pyi, fo maha nage pyi ku u yîri niŋyini i na ntîri niŋke na sùpyire nyii na. ¹⁴ Lire pyiŋkanni na, fànhe ku mpyi a kan k'à kakyanhala karigii pyi sige yapege niŋcyiige nyii na ke, ku mpyi a dijyɛni sùpyire wurugo ná cyire karigil'e. Kàshikwɔnɔwɔni mpyi a sige yapege nkemu bânni, ka ku u núr'a cùuŋɔ ke, ku mpyi a dijyɛni sùpyire pyi na ti kuru nànjani yaa ti raa ku pèrɛ. ¹⁵ Nyɛ sige yapege niŋcyiige nànjani sùpyir'à yaa ke, fàn'h'à kan sige yapege shɔnwog'á, ka ku u múnaa le uru nànjani i, bà u si mpyi s'a yu, mpiimu ká jcyé si u pèrɛ ke, u u pire bò mɛ. ¹⁶ Ka ku u fànha cyán sùpyire puni na, bà fyè si mpyi si bwòn pi shin maha shin kàniŋɛ cyɛge, lire nyɛ mɛ u byaani na mɛ, shinbilere bâra shinbwo na, yaarafoo bâra yaara baafoo na, biliwe bâra shinji u nyɛ u nyɛ

biliwe mε. ¹⁷ Sùpya mpyi na sì n-jà zhwo pyi, lire nyε mε mà pεrεmε pyi, ná ηke sige yapege fyèñi nyε urufoo na mε. Uru fyèñi u nyε sige yapege mεge, lire nyε mε tərəmpe pu sí n-bê ná ku mεge e ke.

¹⁸ Nde na nyε yákilifee kyaa. Tərəmpe pu sí n-bê na sige yapege mεge ηwəh'i ke, shinñi u nyε yákilifoo ke, urufoo u puru ηwəhe cya a cè. Sùpya mεge ku nyε ku ki. Kuru ku nyε ηkwuu baani ná beetaanre ná baani (666).

14

Mpabilini ná l'à mpiimu nùñḡ wwû ke

¹ Lire kántugo ka mii i wíi mà Mpabilini nìjnyereni nyá Siyən ηanñke ηun'i. Shiin kampwəhii ηkwuu ná beeshuunni ná sicyεεre (144.000) mpyi ná l'e. Mpabilini mεge ná li Tunji mεge mpyi a sémε pire shiinbii byahigii na. ² Ka mii i mεjwuu lógo l'à fworó nìnyini i mu à jwo lufoomə tùnəmə, maa mpyi mu à jwo kiletinne. Li mú mpyi mu à jwo pìi pi nyε na ηkònnii bwùun. ³ Pi mpyi Kile saanre yatεεñke ná nyii yaayi sicyεεreni ná kacwənrībii yyaha yyére na mεε nivənnə cēe. Pire shiin kampwəhii ηkuu ná beeshuunni ná sicyεεreni nùñḡ Kile à wwû dinyeni i ke, pire baare e, sùpya mpyi na sì n-jà lire mεeni taanna mε. ⁴ Tire sùpyire nyε a mpyi a ηen'a tiye ηwəhə ná cibahani i mε. Ti nyε a mpyi a ceewe shi cè mε. Tire mpyi maha ntaha Mpabilini fye e li tasheyi puni i. Tire nùnyi y'à wwû yyecyiige na sùpyire shwəhəl'e, maa ti pyi Kile ná Mpabilini wuu. ⁵ Ti nyε a sìi na fini mε, ηcèεge cyaga nyε ti na mε.

Kile mèlekεebii taanreni kani

⁶ Lire kàntugo ka mii i Kile mèlèkèñi wabere nintorowo nya fo nìnyinji i. Jwumpe Nintanmpe pu nyε tèrigii puni wumpe ke, puru mpyi u á njwunji mεε na sùpyire pun'á. U mpyi a yaa u a pu yu kìrigii puni ná tùluyi puni ná shεenre puni jwufeebii ná supyishinji pun'á. ⁷ Ka u u wá na yu fànha na: «Yii a fyáge Kile na, yii raa u kêre, nahha na ye tèn'a nɔ u dìnye sùpyire yíbe ti kapyiinikii na. Uru u à nìnyinji ná njñke ná suumpe lwòhe ná lùbilibii dá ke, yii a u père.»

⁸ Kile mèlèkε shɔnwu mpyi a pa njncyiinji kàntugo maa ñko: «K'à jya! Kànbwòhe Babilɔnni à jya! Kuru k'à ku ερεzen sinmpe kan supyishinji puni u a bya. Lire jwòhe ku nyε, k'à supyishinji puni pyi u à jacwòre pyi ku fiige.»

⁹ Nyε Kile mèlèkε tanrewu mpyi a pa mpìi shu-unninji kàntugo, maa ñko fànha na: «Shin maha shin ká ñke sige yapege ná ku nàñjanji pèe, ka ku fyèñi si bwòn u byaani, lire nyε mε u cyεge na ke, ¹⁰ urufoo sí ερεzenji sinmpe nintanhampe bya. Puru pu nyε Kile lùyirini. Yyefuge sí nɔ u na nage ná ñkìriginji cye kurugo, Kile mèlèkεebii ná Mpabilini nyii na. ¹¹ Nage e u sí n-pyi ke, kuru sì n-si n-fùgo mε. Mpìi pi à sige yapege ná ku nàñjanji pèe, ku mεge fyèñi sí nyε pi na ke, pìlaga bàra canña na, ñɔmɔ sì n-pyi pir'á mε.»

¹² Lire e ke mpìi pi nyε Kile wuubii, maa u tonji kurigii jaare maa ntaha Yesu fye e ke, pir'à yaa pi kyaage kwù piye e.

¹³ Lire kàntugo ka mii i mejwuu lógo nìnyinji i na: «Yi séme na mà lwó numε na, sùpyire ti sí n-kwù si ti yaha Kafoonji wwoñεεge e ke, tire wuun'à jwò.»

Kile Munaani à jwo: «Sèe wi, tire sí ηò ti báarawage na, jaha na ye Kile sì funηò wwò ti báaraŋi niŋcenni na me.»

Kile lùyirini l'à tàanna ná sùmakwəngigil'e ke

¹⁴ Nyε ka mii i núr'a wíi mà jahaŋke kà nivyinge nya, wà mpyi a tēen ku na mu à jwo sùpya. Sēen jùntonə mpyi urufoo jùŋke na, kòŋŋa nintan sí nyε u cyege e. ¹⁵ Ka Kile mèlekēŋi wabere si fwooro Kilejaarebage e, maa jwo fànha na ná jahaŋke jùŋi wuŋi i na: «Nìŋke sùmaŋi tēekwəŋn'à nò, sùmaŋi pun'à nò, ma kòŋŋaŋi lwó ma a u kwùun.» ¹⁶ Nge u mpyi a tēen jahaŋke jùŋ'i ke, ka uru si u kòŋŋaŋi lwó, maa jùŋke sùmaŋi kwòŋ.

¹⁷ Lire kàntugo ka Kile mèlekēŋi wabere si fwooro Kilejaarebage e niŋyini na, kòŋŋa jwətanga wu na mpyi uru cye e mú.

¹⁸ Ka Kile mèlekēŋi wabere si fwooro sárayi tawwuge e, uru u nyε nage jùŋə na. Ka u u kòŋŋaŋifoo pyi: «Nìŋke erezenŋ'à nò, u kwòŋ ná ma kòŋŋaŋi i.» ¹⁹ Ka Kile mèlekēŋi si u kòŋŋaŋi lwó, maa jùŋke erezenŋi kwòŋ mà wà erezen lwəhe tawwuge wyige e. Kuru ku nyε Kile lùyirini. ²⁰ Ka pi i erezenŋi fwòŋə kuru wyige e kànhe kàntugo. Mà pi yaha pi i u fwòŋi, sìshang'à fwooro wyige e mà dùg'a nò shənyi jwəyi na, maa fwu a kàre sumare kampwoò ná ŋkwuu baani (1.600*) jùŋke na.

15

Kile mèlekēbii baashuunniŋi ná yyefuyi nizaŋyi kani

* **14:20** Ku laag'à culumetirii ŋkwuu taanre (300) kwò.

¹ Lire kàntugo mii à núr'a kakyanhala kacyeele nimbwoo nya nìnyinji i: Kile mèlèkεε baashuunni mpyi ná yyefugo kuuyo baashuunni i piye cye e. Yyefuyi nizanji yi mpyi yire, Kile lùyirini sí nùṅṅ kuu yire na.

² Lire kàntugo ka mii i cyage kà nya suumpe lwəhe fiige, ku mpyi na jí dùba fiige, maa mpyi mu à jwo na k'à wùrugo k'e. Mpii pi à pyi javee sige yapege na ke, mii à pire nya pi à yyére suumpe lwəhe cyage e. Pire nyε a mpyi a sige yapege ná ku nàṅjaṅji pēe mε, tərəmpe pu sí n-bê ná ku mεge ṅwəhe e ke, pi à cyé uru fyèṅji na piye na. Nkònnibii Kile mpyi a kan pi á ke, pire mpyi pi cye e. ³ Pi mpyi na Kile báarapyinji Musa mεeni ná Mpabilini mεeni cēe na:

«Kafoonji Kile, Sinji Punifoo!

Mu kapyiinjkii na nyε kabwəhii ná kakyanhala.

Supyishinji puni Saanji,

mu kapyiinjkii pun'à tí,

maa mpyi sèe!

⁴ Kafoonji, joofo u nyε u sì n-fyá mu yyaha na mà yε?

Joofo u nyε u sì mu pēe mà yε?

Mu kanni u nyε niṅcεnṅji.

Supyishinji puni sí n-pa niṅkure sín mu á,

ṅaha na yε mu katiigii nimpyiinjkil'à fínin' a cyēe pi na.»

⁵ Lire kàntugo ka mii i tunmbyaare cyage nya k'à múgo nìnyinji i Kileṅaarebage e. ⁶ Yyefuyi baashuunniṅji mpyi Kile mèlèkεεbii baashuunniṅji mpiimu cye e ke, ka pire si fworō Kileṅaarebage e. Vāanvyinweeweere mpyi pi à le. Sεεnṅji vāanmεεnyε mpyi pi à tég'a piye bīnni ntùnyi i. ⁷ Nyii yaayi

sicyεεrenji i, ka kà ninjkin si sεen ηkunahii baashu-
 unni kan Kile mèlεkεεbii baashuunniη'á. Kilenji
 u nyε nyii na fo tèekwombaa ke, cyi mpyi a jî uru
 lùyirini na. ⁸ Lire tēni i, ka Kileñaarebage si jî
 nanğuruge na, lir'à li cyêe na Kile sinampe ná u
 fànhafente na nyε kuru cyage e. Kile mèlεkεεbii
 baashuunniηi mpyi a pa ná yyefuyi baashuun-
 niηi njemu i ke, sùpya mpyi na sì n-jà n-jyè
 Kileñaarebage e ná yire nyε a tòro mε.

16

*Nkunahigii baashuunniηi cyi nyε na Kile lùyirini
 kyaa yu ke*

¹ Lire kàntugo ka mii i mejwuu lógo fànha na
 Kileñaarebage e, li i ηko Kile mèlεkεεbii baashuun-
 niη'á na: «Kile lùyirini na nyε ηkunahigii baashuun-
 niηi njcyiimu i ke, yii sà cyi sùguro njñke na.»

² Nyε ka Kile mèlεkεηi njñcyiini si sà u ηkunaani
 sùguro njñke na. Lir'à pyi ke, sige yapege fyèni mpyi
 mpiimu na, pi sí i ku nànjani pēre ke, ka nòwapiye
 si fworò pire na.

³ Ka Kile mèlεkεηi shònwuηi si sà u ηkunaani
 sùgoro suumpe lwəhe e, ka lwəhe si ηkēenη'a pyi
 mu à jwo supyikwugo sishan. Nyii yaayi yi mpyi k'e
 ke, ka yire puni si ηkwù.

⁴ Ka Kile mèlεkεηi tanrewuηi si sà u ηkunaani
 sùgoro baηi lwəhe ná lùbilibil'e, ka yire puni si
 ηkēenη'a pyi sishan. ⁵ Kile mèlεkεηi u nyε lwəhe
 njùηə na ke, ka mii i uru nya u à jwo: «Mu u nyε
 njñcεnηi, mu u nyε, ná mu mpyi ke, mu à tíi, naha
 na ye amuni mu nyε na yoge kwùun. ⁶ Pi à mu
 shiinbii ná mu túnntunmpii sishange wu, ka mu

u sìshange kan pi a byii, pi ná lir'à yaa.» ⁷ Lire kàntugo ka mii i mejwuu lógo sárayi tawwuge e na: «Séenji na, Kafoonji Kile, Sinji Punifoo, mu yoge kwònnkann'à tíi.»

⁸ Ka Kile mèlèkènjì sicyerewunji si u nkunaani sùgoro canṅaṅyiini ṅun'i, bà li kafuge si mpyi si mpêe s'a sùpyire sùuge na fiige mɛ. ⁹ Kuru kafug'à sùpyire sùugo sèl'e. Ka pi i wá na Kile mɛge kèege, uru cye e cyire yyefuge karigii ṅyɛ. Pi ṅyɛ a ṅɛn'a pi toronṅkanni kèɛnnɛ si u pèe mɛ.

¹⁰ Ka Kile mèlèkènjì kanṅkuro wunji si u nkunaani sùgoro sige yapege saanre yatɛɛnnɛke e. Ku mpyi na ku saanre pyi cyeyi ṅjemu ṅùṅṅ na ke, ka numpini si jyè yire puni i, ka sùpyire si wá na ti ṅjirigii nɔni yyefuge cye e. ¹¹ Yyefuge ná nɔwapiyi kurugo, ka pi i wá na ṅìṅyìṅji Kilenji mɛge kèege, ṅka pi ṅyɛ a pi toronṅkanni kèɛnnɛ mɛ.

¹² Ka Kile mèlèkènjì baani wunji si u nkunaani sùgoro Efirati baṅi i, ka baṅi lwɔhe si waha maa tatorogo kan saanbil'á, pire mpyi a yîri canṅafyinmpe e. ¹³ Lire kàntugo ka mii i múnapegii taanre ṅya ntàsɛɛn fiige, là à fworò wwòlyege ṅwɔge e, ka là si fworò sige yapege ṅwɔge e, ka là sí fworò túnntunṅji kafiniviniṅji ṅwɔge e. ¹⁴ Jínahii pi mpyi cyire múnahigii, cyi maha kakyanhala karigii pyi. Cyi sí n-shà dṅyɛnjì saanbii puni bínni, bà pi si mpyi si kàshige kwònn Kile Sinji Punifoo canmbwɔhe e mɛ.

¹⁵ Kafoonji à jwo: «Lógo, mii sí n-pa mu à jwo nàṅkaawa. ṅgemu u à kwôro ṅyii na, maa mpyi u ṅyɛ a u vâanṅyi wwû sùpyire tí kwò t'a u silege cyeyi ṅaa mɛ, urufoo wuun'à ṅwɔ.»

16 Nyε ka jínabii si sà saanbii bínni cyage k'e, pi maha kuru mεge pyi Eburubii sheεnre e: «Arim-agedɔn*».

17 Nyε ka Kile mèlekenji baashɔnwuɔji si u ηkunaani sùgoro kafεεge e. Ka mεjwuɔ si fworɔ Kileɲaarebage e saanre yatεεnɔke e na: «Y'à kwɔ̀ numε.» 18 Ka kileɲini ná tùnmpε ná kiletinni si mpyi, ka ɲìɲke si ɲcyêenne sèl'e. Mà lwó sùpyire ɲyε ɲìɲke na ke, ku mpyi na saha ɲcyêenne lire cyêenneɲkanni na mε. 19 Ka Babilɔnni kànbwɔhe si jya mà pyi taanre. Ka kìrigii puni kànyi si ɲcwo. Kile funɲɔ ɲyε a wwɔ̀ kuru kànbwɔhe na mε, maa u lùyirini t̄rige ku shiinbii ɲuɲ'i, lire li ɲyε mu à jwo u à ερεzen sintanhampe kan pi a bya. 20 Kìripyεere ti mpyi suumpe lwɔhe ɲìɲke e ke, ka tire puni si mp̄inni, wà saha ɲyε a ɲaɲyi saha cè mε. 21 Ka zànhafunɲεenyε nitabaaya si wá na ɲcwo sùpyire ɲuɲ'i. Yi puni ɲìɲkin ɲìɲkinɲi mpyi a dùgo sèe sèl'e. Ka sùpyire si wá na Kile mεge kèεge kuru yyefuge mpèenji kurugo.

17

Fwòrobacwɔge kani

1 Nkunaɲigii baashuunnɲi mpyi Kile mèlekεebii baashuunnɲi mpiimu cye e ke, ka pire wà si file mii na, maa jwo: «Ta ma, fwòrobacwɔge ku ɲyε lùbwɔyi ɲwɔge na ke, tunɲkanni na mii sí kuru kapegigii tùn ke, mii sí lire cyêe mu na. 2 Dìɲyεɲi saanbil'à jacwɔ̀re pyi ná k'e, ka dìɲyεɲi sùpyire si

* **16:16** Izirayeli shiinbil'à kàshibwoyi kwɔ̀n kuru cyage e.

ku ερεzen sinmpe bya a μέε, lire li nyε pi à jacwɔɔre pyi ku fiige.»

³ Ka Kile Munaani si mii yige na lyempe e, ka Kile mèlekeni si ηkàre ná mii i síwage e. Wani mii à ceeni wà nya u à tèn sige yapege ni nyεga nuη'i. Kuru sige yapege mpyi ná nùmbogii baashuunni ná ηenii ke e, Kile mεkegere jwumpe mpyi a séme ku puni na. ⁴ Vàanya lonɔara wuyo ni nyεya ceeni mpyi a le, maa uye yaa ná seenni ná kafaare lonɔara woore ná kónni lonɔara wuηi i. Seenni fùηcwokwu na mpyi u cye e, jacwɔɔre karigii cyi à nàar'a pi maa ηwóhɔ ke, li mpyi a ηi cyire na.

⁵ Mεge kà mpyi a séme u byaani na ηkemu ηwóhe k'à cùgo ke, kuru mεge ku nyε: «Kànbwóhe Babilónni: jacwoobii ná di nyeni katupwóhɔyi pyifeebii nuηi.»

⁶ Mii à li nya na ηge ceeni mpyi a bya mà μέε Kile wuubii sìshange ná Yesu kani jwufeebii sìshange e.

Mii à u nya ke, li mpyi a mii kàkyanhala mà tòro.

⁷ Nyε ka Kile mèlekeni si mii pyi: «Naha na l'à mu kàkyanhala ye? Ceeni u à tèn sige yapege nuη'i ná ku nyε ná nùmbogigii baashuunniηi ná ηeηkii keηi i ke, mii sí lire ηwóhe jwo mu á. ⁸ Sige yapege mu à nya ke, ku mpyi nyii na, ηka ku saha nyε mε, ku sí n-pa fworó wyicugunke e, si ηkàre tapinnage e. Mà lwó di nyeni'à dá ke, sùpyire ti nyε ti meyi nyε a séme shiηi niηkwombaanηi tafeebii meyi tasemεge e mε, sige yapege nyanηi sí n-pâa tire e. Yii li cè na tèn l'e ku mpyi nyii na, ηka ku saha nyε mε, ku sí núru n-pa.

⁹ Sìncyiimpe ná yákiliηi u à yaa u tég'a ηke cyage yyaha cè. Nùmbogigii baashuunniηi na nyε ηanya baashuunni yire ηjemu nuη'i uru ceeni'à tèn ke.

¹⁰ Cyire nùmbogigii na nyε saanlii baashuunni mú, kan̄kur'à cwo pire e, niñkin na nyε wani, u san̄ji sàha mpa mε. N̄ka uru ká mpa, u sí tère nimbilere pyi kanna. ¹¹ Sige yapege ku mpyi nyii na, ná ku saha nyε mε, kuru mú na nyε saan̄ji wà, kuru ku sí pi fûn̄ᵅ baataanre, ᵅka ku na ntòre mpii saan̄bii baashuun̄ni i. Kuru na ᵅkèεge tapinnage e. ¹² N̄εεᵅkii ken̄ji mu à nya ke, cyire na nyε saanlii kε, pire sàha ᵅkwò a t̄εn fānhe na mε. Pire sí n-pa nùᵅufente ta si tère nimbilere kanna pyi ná ᵅke sige yapege e siᵅcyan. ¹³ Sònn̄ᵅre ninure ti nyε pire pun'á, pi sí pi fānhafente ná pi nùᵅufente kan sige yapeg'á. ¹⁴ Pi sí Mpabilini t̄un, ᵅka Mpabilini sí n-jà pi na, ᵅaha na yε lire li nyε kàfeebii puni Kafoon̄i ná saan̄bii puni Saan̄ji. Mpii pi nyε ná l'e ke, pire Kile à yyere maa pi cwònrò, ka pi i ᵅkwòro u kuni i.»

¹⁵ Ka Kile mèlεken̄ji si núr'a mii pyi: «Lùbwoyi ᵅwòge na mu à fwòrobacwoᵅi nya u à t̄εn ke, yire na nyε k̄irii ná supyikuruyo ná supyishi niᵅyahawa ná shenre. ¹⁶ N̄εεᵅkii ken̄ji mu à nya ke, cyire ná sige yapege sí fwòrobacwoᵅi kyaa p̄en yiy'á. Yi sí u cyεᵅgaya wuᵅi ná u cipyire wuᵅi yaha, si ᵅkyà u e, si u san̄ji súugo.

¹⁷ Yii li cè, Kile u à sònn̄ᵅre le pi e pi i uru nyii wuuni pyi, pi i pi sònn̄ᵅre pyi niñkin, pi i pi nùᵅufente kan sige yapeg'á, fo Kile jwumpe ká fûn̄ᵅ. ¹⁸ Kàn̄bwòhe ku nyε na ᵅᵅke saan̄bii puni k̄εen̄ji ke, ceen̄ji mu à nya ke, uru u nyε kure.»

18

Babilonni kàn̄bwòh'à jya

¹ Lire kàntugo ka mii i Kile mèlekeŋi wabere nya u à yîri nînyîni i na ntîri. Nùñufente mpyi u á sèl'e, u sinampe mpyi bèenme nîŋke cyeyi puni i. ² Ka u u ñkwúulo fànha na: «K'à jya! Babilónni kànbwòh'à jya! K'à pyi nume jínabii tateenge, maa mpyi múnapegigii puni ná màpenge saŋcyenŋwòhòyi puni taŋwòhògo. ³ Lir'à pyi, naha na ye k'à supyishîni puni pyi pi à jacwòore pyi ku fiige, ka lire si mpyi mu à jwo pi à ku erezen sinmpe bya. Nîŋke saanbil'à jacwòore pyi ná k'e, nîŋke cwòhòmpil'à pa mpyi kàmpyaafee ku pùcyage yaare cye kurugo.»

⁴ Nye ka mii i mejwuuni labere lógo nînyîni i na: «Mii shiinbii, yii fworò Babilónni kànhe e, lire e kapegigii k'à pyi ke, yii nàzhan sì n-pyi cyire e me. Amuni li mú nyε, yyefuyi yi sí nò ku na ke, yii nàzhan sì n-pyi yire e me. ⁵ Yii li cè na ku kapegigil'à bínni cyiye e, mà dùg'a nò fo nînyîni na. Kile funŋò nyε a wwò ku ntiimbaaŋi karigii na me. ⁶ Nde k'à pyi pi sanmpii na ke, yii lire fiige pyi ku na. Yii ku nimpyiiini figii shuunni pyi ku na. K'à yaage ñkemu kan yii à bya ke, ñkemu fànhe k'à nyaha kuru woge na tooyo shuunni ke, yii kuru le ku byabya ceni i. ⁷ Bà k'à yasinayi ná nàfuuŋi tég'a kuye pèe me, yii kyaage ná nàvunŋke pyi ku nò ku na amuni, naha na ye k'à kuye pyi saancwo, na kuru nyε lenkwucwo me, na kuru sì n-sìi yameε sú me. ⁸ Lire kurugo, yyefuyi yi nyε ku meε na ke, yire yi nyε: kwùŋi ná yameεni ná katege. Yire sí nò ku na canŋa niŋkin. Nage sí ku súugo, naha na ye Kafoonji Kile u nyε na yoge kwùun ku na ke, fànhe na nyε ur'e.»

⁹ Nye nîŋke saanbii pi à jacwòore pyi ná k'e, maa

ku pùcyage loṅgara yaayi ta ke, pire ká ku súugo súugo nanḡuruge nya, pi sí raa ṅkwúuli s'a yameeni súu sèe sèl'e. ¹⁰ Pi sí n-yyére tatònge e, naha na ye pi sí raa fyáge ku yyefuge kà ṅkwò nò pire na me, s'a ṅko: «Kànbwòhe Babilónni wuun'à kèege! L'à kèege! Nàmbaa kànze! Yoge ku kwòn mu na, lire nyε a pyi kamònò me, tère nimbilere kann.»

¹¹ Diṅyeni cwòhòmpii mú sí raa ṅkwúuli s'a yameeni súu ku kurugo, mà li jùṅke pyi pi yapereyi saha nyε na shuu me. Yire yaayi yi nyε: ¹² seenni ná wyérefyinni ná loṅgara kafaare ná loṅgara kóonni ná shire vāanṅyi ná vāanṅyeyi nisanṅyi ná vāanntufagare loṅgara woore ná nùguntanga cire ná ntàsuunṅi ṅkyaangil'à tég'a yaayi njemu yaa ke, ná loṅgara cir'à tég'a yaayi njemu yaa ke, ná dànyeni wuyi ná tònnte wuyi ná kafaayi loṅgara wuy'à te mà pyi yaayi njemu ke, ¹³ ná cyangayaare nùguntanga woore ná làtikolonṅi ná miri nùguntanga sinmpe ná wusunṅi ná εezen sinmpe ná sinmpe ná farini mbyimpe ná mòṅi ná nìyi ná mpàabii ná shònyi ná wòtoribii, ali bilibii mú. ¹⁴ Pi sí raa ṅko: «Yaayi mu mpyi a cya ke, yire pun'à fwooro mu cye e. Uru nàfuunṅi ná yire kakyanhala yaayi pun'à pìnni mu na, mu saha si n-sii yi ta me.» ¹⁵ Cwòhòmpii pi à nàfuunṅi ta ku cye kurugo ke, pire sí laaga tòn ku na, ku yyefuge kà ṅkwò nò pire na me. Pi sí raa mee súu s'a ṅkwúuli, ¹⁶ s'a ṅko: «Kànbwòhe wuun'à kèege! L'à kèege! Ku sí mpyi a yal'a ṅwò ná shire vāanṅyi ná vāanṅyeyi ná seenni ná kafaare loṅgara woore ná kóonni loṅgara wunṅi i. Yire puni y'à kèege ame tère ninḡin!»

¹⁷ Bakwooyi jùṅufeebii puni ná yi kùsheebii ná

mpii pi nyε na báare yi e ke, ná shin maha shin u nyε na u jwɔlyiŋi taa suumpe lwɔhe juŋ'i ke, pire pun'à pa yyére tatɔnge e, ¹⁸ maa kàŋhe wíi tasogoge e, maa jwo fànha na: «Kànha mpyi a sàa pèl'a ŋke kànbwɔhe kwò mε.» ¹⁹ Pi à cwɔɔnre wu pi jùmbogigil'e, maa yamεeni kwuuni wà, maa jwo: «Kànbwɔhe wuun'à kèεge! L'à kèεge! Ku longara yaayi yi mpyi a bakwooyi feebii puni pyi yaarafee ke, tère niŋkin funŋ'i kur'à pînni. ²⁰ Niŋyiŋi, ta múgure ku jŋyaŋi kurugo! Kile wuubii ná Yesu tùnntunmpii ná Kile tùnntunmpii, yii a múgure mú, jaha na yε Kile à yogo kwòn ku na, maa yii ŋkooŋi wwû ku na.»

²¹ Nyε ka Kile mèlɛkɛŋi wà si kafaabwɔhɔ lwó mu à jwo tiraga, maa ku wà suumpe lwɔhe e, maa jwo: «Amε Babilɔnni kànbwɔhe sí n-wà fànha na, wà saha sì ku jya mε. ²² Ŋkònnɔ ná mεceenkurugɔ ná tìnmpire ná mpurugo mεε saha sì n-sì n-lógo wani mε. Cyebaarapyi saha sì jya wani mε, tiraga mεε saha sì n-fworɔ wani mε. ²³ Fùkina bèenmε saha sì n-fworɔ wani mε, tacwokwɔngɔ ná ku poo jwumɔ saha sì n-lógo wani mε, jaha na yε mu cwɔhɔmpii pi mpyi diŋyε shinbwoobii, mu siŋkanma karigil'à diŋyε sùpyire puni wurugo. ²⁴ Mà bâra lire na, Kile tùnntunmpii ná Kile wuubii ná sùpyire puni t'à bò jìŋke na ke, mu yyére pire puni sìshang'à jya.»

19

¹ Lire kàntugo ka mii i tùmɔwɔhɔ lógo nìnyinŋi i, mu à jwo supyiŋyahara ti nyε na yu, na: «Aleluya*! Zhwoŋi ná pèente ná sífente na nyε wuu Kilenŋi á. ² U

* **19:1** Lire jwɔhe ku nyε: «Wuu Kile kêe!»

kapegigii tunḡkanni na nyε sèe, maa ntíi, ḡaha na yε fwòrobacwøge ku mpyi a diḡnyε sùpyire pyi t' à tiye pwò kapegigii na ke, u à kuru tùn. Kile báarapyiibii k' à bò ke, Kile à lire ḡkooḡi wwû ku na.» ³ Ka pi i núr'a jwo: «Aleluya! Ku súugosuugo nanḡuruge sí raa dùru tèrigii puni i.» ⁴ Ka kacwònrìbii beḡjaaga ná sicyεerenḡi ná ḡyii yaayi sicyεerenḡi si piye tírig'a cyán, maa Kile nintεenḡi pèe u saanre yatεenḡe e na: «Amiina, Aleluya!»

Dánafeebii kurunḡk' à bégel'a yaha Mpabilini mε na mu à jwo tàcwo

⁵ Nyε ka meḡwuu si fwooro saanre yatεenḡe cyage e na: «Yii pi nyε Kile báarapyiibii maa fyáge u na ke, shinpyεere bâra shinbwoobii na, yii puni, yii a wuu Kilenḡi kêre.» ⁶ Ka mii i núr'a tùmnbwòhò lógo mu à jwo shinḡyahara, lire nyε me lufoomò, lire nyε me mu à jwo kile u à sêe fànha na na: «Wuu wuu Kafoonḡi Kile kêe, ḡaha na yε wuu Kafoonḡi Kile, Siḡi Punifoo na nyε u saanre e. ⁷ Wuu pyi funntange e, wuu raa múgure, wuu u pèene taha u na, ḡaha na yε Mpabilini cikwònr' à nò, li tàcwoḡi mú à tèen li tεenl'e. ⁸ Kun' à kan u á, u v àanvyinweeweere nisinana le. Kile wuubii kapyiinḡi nintiigii cyi nyε tire v àanvyinre.»

⁹ Ka Kile mèlekenḡi si mii pyi: «Yi séme “mpii pi à yyére Mpabilini cikwònrε ḡjyḡi na ke, pire wuun' à ḡwò.”» Maa núr'a mii pyi: «Kile yabilinḡi jwumpe pu nyε mpe.»

¹⁰ Ka mii i ninḡkure sín u fere e si u pèe, ḡka u à mii pyi: «Ma hà li pyi mε, mii mú na nyε Kile báarapyi mu à jwo mu ná ma cìnmpyiibii pi nyε na Yesu kyaa yu sùpyir' á ke. Kile mu à yaa mu u a

mpêre.» Jwumpe pu nyε na yu Yesu kyaa na ke, puru pu nyε Kile tūnntunmpii tūnnture nūŋke.

Kirisita à pyi javoo sige yapege ná ku fyèŋwəhəshiinbii na

¹¹ Ka mii i nìnyinji nya u à múgo, ka shəngə nivyinge si fworó. Sùpyanji u mpyi ku nūŋ'i ke, uru mεge ku nyε: «Nwəmεε nìŋkinfooŋi ná sēenjifooŋi». Ntìinji funŋke e, u maha yoge kwùun maa sùpyire tūnni. ¹² U nyiigii na jî na fiige, saanra nūntoyo nìnyahaya sí nyε u nūŋke na. Mεge kà mpyi a séme u na, uru kanni baare e wà nyε a kuru cè mε. ¹³ U mpyi a vāanntinmbwəhə le, ku puni mpyi sishan. U mεge na nyε: «Kile Jwumpe». ¹⁴ Nìnyinji kàshikwəənbii kurunyi mpyi a taha u fye e shənfyinyi nūŋ'i. Pi puni mpyi a shire vāanvynweeweere le. ¹⁵ Kàshikwəəŋwətanga mpyi na fwore u jwəge e, si ntège sùpyire bò. U sí raa pi kēenŋi ná təənbil'e. U sí Kile Siŋi Punifoo lùyirini nimbwooni cyêe, bà pi maha εrezεnpiŋke fwòŋə εrezεn lwəhe tawwuge wyige e mε. ¹⁶ Mεge kà mpyi a séme u vāanntinŋke ná u cyiini na na: «saanbii Saanŋi, kàfeebii Kafoŋi».

¹⁷ Lire kàntugo ka mii i Kile mèlekenji wà nya u à yyére canŋanyiini nūŋ'i, sanɔcyεenre ti nyε na mpéeli fo nìnyinji i ke, maa jwo fānha na tire pun'á: «Yii a ma, yii pa bínni yii a Kile lyimbwooni sigili. ¹⁸ Yii pa saanbii ná kàshicyeyi nūŋufeebii ná kàshikwəənmpiyi ná shənyi ná shənfempii ná sùpyire puni, bilibii ná mpii pi nyε pi nyε bilii mε, ná shinpyεere ná shinbwoobii kyaare kyà.»

¹⁹ Nyε ka mii i sige yapege ná nūŋke saanbii ná pi kàshicyeyi nya y'à bínni si kàshige kwəŋ

shɔnfyinge fèvoonji ná u kàshicyege na. ²⁰ Ka pi i sige yapege cù mà bâra tũntunŋi kaviviniŋi u mpyi maha kakyanhala karigii pyi sige yapege nyii na ke. Kuru sige yapege fyèŋi mpyi sũpyire ntemu na, ka ti i ku nàŋjaŋi pèe ke, cyire kakyanhala karigil'à pire wurugo. Ka sige yapege ná tũntunŋi kafiviniŋi nyii wuubii si ŋcũ a wà ŋkìrigiŋi nabwòhe e. ²¹ Kàshikwòŋwòge ku mpyi na fwore shɔnfyinge fèvoonji ŋwòge e ke, ka u u pi sanmpii bò ná kur'e. Saŋcyεenre pun'à jò a tìn pi kyaare e.

20

Sitaanniŋi à pwò mà yyee kampwoo pyi

¹ Lire kàntugo ka mii i Kile mèlɛkɛŋi wà ŋya u à yîri nìŋyiŋi i na ntîri, kacyyewyicugunke tirikyaanni ná yòrɔyò nitabaaya mpyi u cye e. ² Wwòlyege ku mpyi tèecyiini i, ná pi maha ku pyi jínabii ñũŋufoonji, lire ŋye mɛ Sitaanniŋi ke, ka pi i kuru cù a pwò fo yyee kampwoo (1.000) ³ maa ku wà kacyyewyicugunke e, maa ku shwòhò, maa fyè bwòn ku ŋwòtonke na, bà li si mpyi, k'àha núru s'a sũpyire wuruge ŋcyii yyee kampwooni funŋke e mɛ. Cyire ká ntòro, k'à yaa ku yige ku tère nimbilere pyi.

⁴ Nyε ka mii i saanra yatεenyε ŋya. Mpii pi mpyi a tɛɛn yi ŋun'i ke, fànhe mpyi a kan pir'á, pi a yoge kyáali. Mpii ñumbogigii pi mpyi a kwòn Yesu kani ñjwuŋi ná Kile jwumpe ñjwuŋi kurugo ke, mii à pire múnahigii ŋya. Pi mpyi a ñɛn'a sige yapege, lire ŋye mɛ ku nàŋjaŋi pèe mɛ, pi mú mpyi a ñεε fyèŋi u bwòn pire byahigii, lire ŋye mɛ pire cyeyi na mɛ. Pire mpyi a ñè, maa ntɛɛn ná Kirisita e saanre e mà

yyee kampwoo pyi. ⁵ Shincyibii pi nyε pire mà nè a fworò kwùñi í. Kwùubii sanmpii nyε a nè mà ta yyeegii sàha fûññò kampwoo na mε. ⁶ Mpii pi à pyi nìñcyiibil'e mà nè ke, pire wuun'à ñwò, pi à pyi Kile wuu. Pi saha sì kwùzhònwuu kwû mε. Pi sí n-pyi Kile ná Kirisita sáragawwu, si ntèen ná Kirisita e saanre e si yyee kampwoo pyi.

Fànha à ta Sitaanniñi na

⁷ Yyee kampwooni (1.000) ká fûññò, Sitaanniñi sí n-yige u tatonke e. ⁸ U sí n-kàre si sà supyishiñi puni wurugo ñnyεñi yyaha kurugo. Uru supyishiñi puni mεge ku nyε Gògi ná Magògi*. U sí supyishiñi puni bínni kàshige mεε na. Pir'à ñyaha bà suumpe Ìwòhe ñwòge nticyεññi nyε mε. ⁹ Mii mpyi a li ñya na pi à pa cyage puni shwò a ta, maa Kile wuubii cyage kwûulo, kuru ku nyε kànhe tàange woge. Mà pi yaha puru na, nage kà à yîri nìnyinì na mà pa pi puni súugo. ¹⁰ Nyε Sitaanniñi u mpyi maha sùpyire wuruge ke, ka pi i uru cû, ñkìriginì na nyε kacyewyige nage ñkemu i ke, maa u wà kur'e sige yapege ná túnntunñi kafiniviniñi kurugo. Pi sí raa ñkyaali wani pilaga bàra canña na fo tèekwombaa.

Kile yoge nizannke

¹¹ Nyε ka mii i núr'a saanre yatεεññe kà nimbwòhò nivyinge ñya, wà u à tèen k'e. Ka nìnyinì ná nìñke si fê a yîri u yyaha na, wà saha nyε a yi ñya mε. ¹² Mpii pi à kwû ke, ka mii i pire ñya, shinbwo

* **20:8** Gògi u mpyi Magògi kîni ñùñfoonñi (Ezekiyeli 38-39). Uru u à pyi Izirayeli shiinbii zàmpeññi nizannji. Naha ñke cyage e, Sitaanniñi à mpiimu wurugo supyishiñi puni i ke, pire pi maha mpyi Gògi ná Magògi. Pire pi sí n-pa kàshige kwòñ ná Kile shiinbil'e ñnyεñi canñkwòge.

bâra shinbilere na, pi puni mpyi a yyére saanre yatεεηke yyaha yyére. Ka sémebii pli si múgo. Lire kântugo ka wà si núr'a múgo, shìni ninkwombaani tafēebii mēyi tasemege ku mpyi ure. Ka Kile si kwùubii sâra a tàanna ná pi kapyiinkil'e jcyiimu cyi à séme sémebil'e ke. ¹³ Suumpe lwøhe mpyi a sùpyire ntemu lyî ke, k'à tire nùrun'a yige. Mpii pi à kwù mà kàre jìŋke jwøhø shiinbii cyage e ke, pire mú à fworro, ka shin maha shin si sâra mà tàanna ná u kapyiinkil'e. ¹⁴ Nyε ka kwùni ná jìŋke jwøhø shiinbii cyage si wà kacyywyige nage e, kuru ku jnyε kwùni shønwuŋi. ¹⁵ Shin maha shin u jnyε u mege jnyε a ta k'à séme shìni ninkwombaani tafēebii mēyi tasemege e me, pire pun'à wà kacyywyige nage e.

21

Zheruzalemu kànhe nivønŋke kani

¹ Lire kântugo ka mii i nìnyi nivønŋø ná jìŋε nivønŋø nya, jaha na ye nìnyiŋi nìjyēŋi ná jìŋke nìjyēge mpyi a pînni, suumpe lwøhe mú sàha mpyi me. ² Ka mii i Kile kànhe nya, Zheruzalemu kànhe nivønŋke, k'à yîri Kile yyére nìnyiŋi i na ntîri jìŋke na. Ku mpyi a légel'a jwø mu à jwo tacwokwøŋo ku jnyε na ŋkēεge ku poo yyére. ³ Ka mii i mejwuunimbwoo lógo saanre yatεεηke cyage e na: «Yii lógo! Kile à u tatεεge yaa sùpyire shwøhol'e, u sí n-tēen ná t'e, ti sí n-pyi u shiinbii, Kile yabilinŋi sí n-pyi ná t'e, si mpyi ti Kilenŋi. ⁴ U sí ti jnyilwøhe puni cwûun. Kwù saha sì n-pyi me, yameεsuu mú sì n-pyi me, meεsuu sì n-pyi me, kyaaga sì n-pyi me, jaha na ye yalyey'à tòro.» ⁵ Nge u à tēen saanre

yateenke e ke, ka uru si jwo: «Yii li cè, mii sí yaayi puni kéenye n-pyi nivonyo nume.» Maa núr'a jwo mii á: «Mpe jwumpe séme, naha na ye pu na nye pyàa jwumə sèe wumə!» ⁶ Maa núr'a mii pyi: «L'à pyi a kwò. Mii u nye Alifa ná Omega, tasiige ná takwəge. Byage na nye ngemu na ke, lùbilingi lwəhe ku nye na shìngi sèe wunji kaan ke, mii sí uru lwəhe kan urufoo u bya mana. ⁷ Ngemu ká mpyi javoo ke, mii sí yire kan urufol'á. Mii sí n-pyi urufoo Kileni, urufoo sí n-pyi mii pyàngi. ⁸ Nka fyagarafeebii ná mpìi pi nye pi nye a dá mii na me, ná kapimpyiibii ná shinbuubii ná jacwoobii ná sìngkanfeebii ná kacyzunmpii ná kafinivinibii puni, pire nàzhannji u nye ñkirigini wyicugunke nage. Uru u nye kwùngi shonwunji.»

⁹ Nye ñkunahigii baashuunniñi cyi mpyi a ñi kasanrage yyefuyi baashuunniñi na ke, cyire mpyi Kile mèlekεεbii baashuunniñi ngemu cye e ke, ka pire wà ninjin si mpa mii pyi: «Pa naha, mii sí cifonni cyèe mu na, Mpabilini cwonji.» ¹⁰ Ka Kile Munaani si mii yige na lyempe e, ka Kile mèlekεñi si ñkàre ná mii i naña nintəongə ñun'i, Kile kànhe ku nye Zheruzalemu ke, maa kuru cyèe mii na. Ku mpyi na ntîri mà yiri ñinyini i Kile yyé. ¹¹ Kile sìnampe mpyi ku na mà ku pyi ku u ñi longara kafaare pi maha mpyi zasipe ke, tire fiige. Tire maha ñi dùba fiige. ¹² Kàsəəgə nintəongə mpyi a kànhe kwùulo. Tajyinjwəyə ke ná shuunni mpyi ku na. Tajyinjwəyə maha tajyinjwəyə, Kile mèlekε ninjin mpyi kuru na. Izirayeli tùluyi ke ná shuunniñi meyi mpyi a séme yire tajyinjwəyi na. ¹³ Tajyinjwəyə taanre taanre mpyi kàmpañyi

sicyεereŋi na: canŋafyinmpe ná canŋacwumpe ná suumə kùlo ná wòro kùlo. ¹⁴ Kàsəoge mpyi a cyán kafaaya ke ná shuunni ŋuŋ'i, Mpabilini tūntunmpii ke ná shuunniŋi meyi mpyi a séme yire kafaayi na.

¹⁵ Mèlekeŋi u mpyi a jwo ná mii i ke, súmasuma seen kàbii mpyi uru cye e, u tég'a kàhe ná tajyiŋwəyi ná kàsəoge súma. ¹⁶ Kàhe mpyi sicyeye sicyεere, sicyeyi puni mpyi a tàanna. U mpyi a kàhe súma ná kàbiini i. Sìcyaga maha sìcyaga mpyi kàbiini sinnagii kampwəhii ke ná shuunni (12.000). Ku yyesanhampe ná ku yyeparampe ná ku yyerempe mpyi a taanna. ¹⁷ Lire kàntugo ka u u kàhe kàsəoge bilimpe súma, ka ku u bê kàsimeeni sinnagii ŋkuu ná beeshuunni ná sicyεere (144) mà tàanna ná sùpyire sumare pyiŋkanni i. ¹⁸ Loŋgara kafaare pi maha mpyi zasipe ke, tire ti mpyi a tég'a kàsəoge faanra, maa seenni yabilini tég'a kàhe faanra, ku u ŋi dùba fiige. ¹⁹ Kàsəoge nintaani mpyi a cyán ná loŋgara kafaayi shiŋi puni i. Nintaani kafaage niŋcyiige mege mpyi zasipe, shənwoge mege mpyi safiri, tanrawoge mege mpyi agati, sicyεrewoge mege mpyi εmerodi, ²⁰ kaŋkuro woge mege mpyi onikisi, baani woge mege mpyi sariduwane, baashənwoge mege mpyi kirizoliti, baatanrewoge mege mpyi berili, baacyεrewoge mege mpyi topazi, ke woge mege mpyi kirizopirasi, ke ná niŋkin woge mege mpyi iyasenti, ke ná shənwoge mege sí mpyi ametisiti. ²¹ Kàhe tajyiŋwəyi ke ná shuunniŋi bàrayi mpyi loŋgara kóonŋi pyàa ke ná shuunni. Bàraga maha bàraga mpyi kóonbile niŋkin. Kàhe tafabwəhe mpyi

seɛnɲi yabiliɲi, maa ɲî mu à jwo dùba.

²² Mii ɲye a Kileɲaarebaga ɲya kàñhe e mɛ. Kafoonji Kile, Siɲi Punifoo ná Mpabilini li mpyi kàñhe Kileɲaarebage. ²³ Bèɛnmpe kàmpanɲke na, kàñhe kuro ɲye a mpyi canɲanyiini, lire ɲye mɛ yiɲke e mɛ. Kile sìnampe mpyi ku bèɛnmpe, Mpabilini sí ɲye ku fùkinaɲi. ²⁴ Nìɲke sùpyire sí raa ɲaare ku bèɛnmpe e, ɲìɲke saanbii sí n-ɲyè k'e ná pi bwompe e. ²⁵ Kàñhe tajyiɲwɔyi sìn-tò tɛni là tufiige e mɛ, ɲaha na ye numpilage saha sìn-wwò wani mɛ. ²⁶ Supyishiɲi puni sí raa ma ná u pèente ná u ɲjire yaay'e ku funɲke e. ²⁷ Yaɲwɔhɔge kà tufiige sìn-ɲyè wani mɛ, shin maha shin u ɲye na kapegigii pyi, lire ɲye mɛ na fini ke, pire wà sìn-ɲyè wani mɛ. Mpabilini sémeɲi u ɲye shìɲi niɲkwombaɲi tafeebii mɛyi tasemɛge ke, mpiimu mɛyi y'à séme ur'e ke, pire kanni pi sí n-ɲyè wani.

22

¹ Lire kàntugo ka Kile mèlɛkɛɲi si baɲi wà cyêe mii na. Uru lwɔhe maha shìɲi kaan. Ku mpyi na ɲî dùba fiige na fwore Kile ná Mpabilini saanre yatɛɛnɲke e, ² na fwu kàñhe tafabwɔhe e. Cige ku maha shìɲi kaan ke, kuru mpyi baɲi kàmpanɲyi shuunɲi na. Yyeeni i, ku maha se tooyo ke ná shuunni i. Yiɲɛ maha yiɲɛ, ku maha se, ku weyi maha sùpyire wyɛɛ pyi. ³ Laɲaga sìn-sì n-pyi mɛ. Kile ná Mpabilini saanre yatɛɛnɲke sí n-pyi kàñhe e, Kile báarapyiibii sí raa u père, ⁴ s'a u ɲaa pi ɲyiigii na, u mɛge sí n-séme pi byahigii na. ⁵ Numpilage saha sìn-wwò wani mɛ. Fùkina, lire ɲye mɛ canɲke bèɛnmpe kyaa saha sìn-pyi pi na mɛ, ɲaha na ye

Kafoonji Kile yabilinji sí bèenmpe yige pi á. Pi sí n-pyi saanlii fo tèekwombaa.

Yesu tèepan'à byanhara

⁶ Lire kàntugo ka Kile mèlèkèñi si mii pyi: «Jwumpe mu à lógo ke, puru puni na nyε sèe, wà sí n-jà n-dá pu na. Kafoonji Kile u maha u jwumpe leni u túnntunmpii n̄wəyi i pi i yu u Munaani cye kurugo ke, ur'à u mèlèkèñi tun, karigii cyi à yaa cyi pyi n̄cyèrε ke, u pa cyire cyêe u báarapyiibii na.»

⁷ Yesu à jwo: «N̄cyèrε mii sí n-pa. Jwumpe p'à séme n̄ge sémen̄i i karigii n̄impaan̄kii kyaa na ke, n̄gemu u nyε na pu kuni n̄aare ke, urufoo wuun'à n̄wə.»

⁸ Mii Yuhana à n̄cyii karigii lógo, maa cyi n̄ya. Mii à cyi lógo maa cyi n̄ya ke, Kile mèlèkèñi u à cyi cyêe mii na ke, ka mii i n̄n̄kure sín u fere e si u p̄e. ⁹ Ka u u mii pyi: «Ma hà li pyi m̄e! Mii na nyε báarapyi, mu ná túnntunmpii sanmpii mu c̄n̄mpyiibii fiige, mà bâra mp̄ii pi nyε na n̄ge sémen̄i jwumpe kurigii n̄aare ke. Kile mu à yaa mu u a mp̄e.»

¹⁰ Maa n̄úr'a mii pyi: «Karigii cyi sí n-pa n-pyi ná cyi à séme n̄ge sémen̄i i ke, ma hà cyi n̄wəhə m̄e, n̄aha na ye cyi tèepyiin'à byanhara. ¹¹ N̄ge u nyε u nyε à tíi m̄e, u yyaha le n̄tiimbaan̄i i, n̄ge u nyε na ka n̄wəhəyi pyi ke, u yyaha le u a ka n̄wəhəyi pyi. N̄ge u à tíi ke, u yyaha le u a katiigii pyi, n̄ge u à f̄in̄n̄ε ke, u yyaha le u a fȳin̄m̄e karigii pyi.»

¹² Yesu à jwo: «Lógo, li saha si m̄ə m̄e, mii sí n-pa. S̄up̄yire s̄arañi na nyε mii cye e, mii sí n-pa shin maha shin s̄ara si nt̄aanna ná u kapyiñkil'e. ¹³ Mii u nyε Alifa ná Omega, n̄n̄cyiñi ná nizann̄i, tasiige ná takwəge.»

14 Mpii pi à pi vaaŋnyi jyé ke, pire wuun'à jwɔ, naha kurugo ye kun'à múgo pi á pi jyè kàñhe tajyijwɔyi i, cige ku nyε na shìŋi kaan ke, pi i kuru yasεere lyî. 15 Nka kaŋwɔhɔyi pyifeebii ná sìnŋkanfeebii ná jacwoobii ná shinbuubii ná kacynzunmpii ná kafinar'à táan mpiimu á pi mú sí i fini ke, pire sí n-kwôro kàñhe kàntugo.

16 «Mii Yesu à na mèlekɛŋi tun u pa jcyii karigii puni cyêe yii dánafeebii kurunyi na. Saanŋi Dawuda tûluge shin u nyε mii. Nyèmugo woni li maha jî ke, mii wi.»

17 Kile Munaani ná cifɔŋŋ'à jwo: «Ta ma!» Ngemu u à mpe jwumpe lógo ke, urufoo u jwo: «Ta ma!»

Byage na nyε ngemu na ke, urufoo u a ma. Lwɔhe ku nyε na shìŋi sèe wuŋi kaan ke, kuru lage na nyε ngemu na ke, urufoo u kà kwó a bya mana.

18 Shin maha shin u à nge sémeŋi jwumpe lógo mà yyaha tíi ná karigii nimpaŋkil'e ke, mii sí yi jwo n-waha pir'á, ngemu ká pà bâra pu na ke, yyefuyi kyaa l'à jwo nge sémeŋi i ke, Kile sí yire bâra urufoo woge na. 19 Sùpya ká là yige nge sémeŋi jwumpe e, shìŋi cige yasεere ná Kile kàñhe kyaa l'à jwo u e ke, Kile sí urufoo nàzhan yige yire e.

20 Ngemu u à li cyêe na jcyii karigii na nyε sèe ke, ur'à jwo: «Sèeŋi na, jcyèrε mii sí n-pa.»

Amiina! Ta ma, Kafoonji Yesu.

21 Kafoonji Yesu u jwɔ yii puni na, u u jwó le yii á!

KILE JWUMPE SEMEŋI JWUMPE NINTANMPE
New Testament in Senoufo, Supyire Farakala; spp

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Supyire Sénoufo (Sénoufo, Supyire)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Senoufo, Supyire

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

9c94658e-b59d-5cd7-bd2e-4e0770667d41